

Β' Κύκλος - Ενιαία Δράση Κρατικών Ενισχύσεων Έρευνας Τεχνολογικής Ανάπτυξης και Καινοτομίας «ΕΡΕΥΝΩ – ΔΗΜΙΟΥΡΓΩ – ΚΑΙΝΟΤΟΜΩ»

ΣΥΧΝΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ – ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΡΟΤΑΣΗΣ ΣΤΟ Β' ΚΥΚΛΟ

1. Ποιος είναι ο στόχος της Δράσης «ΕΡΕΥΝΩ – ΔΗΜΙΟΥΡΓΩ – ΚΑΙΝΟΤΟΜΩ»;

Απάντηση: Βασικός στόχος της ενιαίας δράσης «Ερευνώ – Δημιουργώ – Καινοτομώ» είναι η σύνδεση της έρευνας και της καινοτομίας με την επιχειρηματικότητα και η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, της παραγωγικότητας και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων προς διεθνείς αγορές, με σκοπό τη μετάβαση στην ποιοτική καινοτομία επιχειρηματικότητα και την αύξηση της εγχώριας προστιθέμενης αξίας.

Στο πλαίσιο του Β' Κύκλου προωθείται ακόμα περισσότερο η δημιουργία νέων θέσεων εργασίας για επιστήμονες. Οι Αιτήσεις Χρηματοδότησης θα πρέπει να εντάσσονται σε μία από τις ακόλουθες τέσσερις (4) παρεμβάσεις:

- I. Έρευνα και Ανάπτυξη από Επιχειρήσεις
- II. Συμπράξεις Επιχειρήσεων με Ερευνητικούς Οργανισμούς
- III. Αξιοποίηση Ερευνητικών Αποτελεσμάτων
- IV. Σφραγίδα Αριστείας (Seal of Excellence) για επιχειρήσεις

(Βλ. Ενότητα I.1.2 ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ)

2. Γιατί η δράση ονομάζεται «ενιαία δράση»;

Απάντηση: Η Δράση έχει χαρακτηριστεί ως ενιαία καθώς υλοποιείται μέσω ενιαίου Οδηγού Εφαρμογής και κοινής προκήρυξης για όλες τις κατηγορίες παρεμβάσεων, σε δύο (2) Κύκλους.

(Βλ. Ενότητα I.1.2 ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ)

3. Σε ποιους απευθύνεται η Δράση και ειδικά ο Β' Κύκλος;

Απάντηση: Δικαιούχοι της Δράσης είναι: α) Ερευνητικοί οργανισμοί και «Λοιποί φορείς που αντιμετωπίζονται ως ερευνητικοί οργανισμοί» και β) Επιχειρήσεις και «Λοιποί φορείς που αντιμετωπίζονται ως επιχειρήσεις».

Οι επιχειρήσεις πρέπει να έχουν συσταθεί νομίμως και να λειτουργούν είτε ως νομικά πρόσωπα, ανεξαρτήτως του τύπου τους (π.χ. ΑΕ, ΕΠΕ, ΟΕ, ΙΚΕ, ΚοινΣΕπ), είτε ως ατομικές επιχειρήσεις.

Συγκριμένα, στο πλαίσιο του Β' Κυκλου της Δράσης είναι δυνατόν να υποβληθεί πρόταση ερευνητικού έργου για κάθε μια από τις τέσσερις (4) παρεμβάσεις:

I. Έρευνα και Ανάπτυξη από Επιχειρήσεις

Η παρέμβαση απευθύνεται σε υφιστάμενες Επιχειρήσεις κάθε νομικής μορφής ανεξαρτήτως της ημερομηνίας ίδρυσής τους, είτε ως μία μεμονωμένη Επιχείρηση (ανεξαρτήτως μεγέθους), είτε Ομάδα Επιχειρήσεων (ανεξαρτήτως μεγέθους).

Σημειώνεται ότι η Παρέμβαση I στον Β' Κύκλο επεκτείνει τη στόχευσή της και σε μεγάλες επιχειρήσεις και προωθεί περισσότερο εμφαντικά τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας επιστημονικού προσωπικού.

II. Συμπράξεις Επιχειρήσεων με Ερευνητικούς Οργανισμούς

Η παρούσα παρέμβαση αφορά **συμπράξεις** υφισταμένων **επιχειρήσεων**, ανεξαρτήτως μεγέθους και ημερομηνίας ίδρυσης, με **ερευνητικούς οργανισμούς**, με κύριους αποδέκτες τις επιχειρήσεις, σύμφωνα με τους ειδικότερους όρους της Δράσης.

Η στόχευση της παρέμβασης II στον Β' Κύκλο παραμένει ως είχε στον Α' Κύκλο.

III. Αξιοποίηση Ερευνητικών Αποτελεσμάτων

Δυνητικοί δικαιούχοι είναι **μεμονωμένες επιχειρήσεις** ανεξαρτήτως μεγέθους, νομικής μορφής και ημερομηνίας ίδρυσης.

Η στόχευση της παρέμβασης III στον Β' Κύκλο παραμένει ως είχε στον Α' Κύκλο.

IV. Σφραγίδα Αριστείας (Seal of Excellence) για επιχειρήσεις

Δυνητικοί δικαιούχοι είναι ΜμΕ ελληνικές επιχειρήσεις που έλαβαν τη Σφραγίδα Αριστείας (Seal of Excellence) στο πλαίσιο του Προγράμματος «Ορίζοντας 2020» (H2020/SMEsI/SoE, για τη Φάση Α ή για τη Φάση Β) και συγκεκριμένα είτε μία Επιχείρηση είτε ομάδα Ελληνικών Επιχειρήσεων.

Η παρέμβαση IV προστίθεται στο Β' Κύκλο. Δεν υπήρχε στον Α' Κυκλο.

(βλ. Ενότητα I.1.4 ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ – ΟΡΟΙ & ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ)

4. Ποιος είναι ο Προϋπολογισμός της Δράσης;

Απάντηση: Η Δράση έχει Προϋπολογισμό της Δράσης 542,5 εκατ € για το σύνολο της χώρας. Ο Β' Κύκλος της Δράσης έχει προϋπολογισμό 200 εκατ €. Ο προϋπολογισμός επιμερίζεται:

Ενδεικτική Δημόσια Δαπάνη (σε €)			
	Α' ΚΥΚΛΟΣ	Β' ΚΥΚΛΟΣ	ΣΥΝΟΛΟ
Ενδεικτική καταληκτική ημερομηνία υποβολής προτάσεων	ΙΟΥΝΙΟΣ 2017	ΜΑΙΟΣ 2019	
Παρέμβαση I	35.000.000	40.000.000	75.000.000
Παρέμβαση II	296.535.722	120.000.000	416.535.722
Παρέμβαση III	11.000.000	20.000.000	31.000.000

Έκδοση: 1η

Ημ. Έκδοσης: 14.03.2019

2/28

Παρέμβαση IV	-	20.000.000	20.000.000
	342.535.722	200.000.000€	542.535.722€

(Βλ. Ενότητα I.1.2 ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ)

5. Ποιες περιφέρειες αφορά η ενιαία Δράση;

Απάντηση: Η Δράση αφορά και στις δεκατρείς (13) περιφέρειες της χώρας. Ο συνολικός προϋπολογισμός των 542,5 εκατ. € (Δημόσια Δαπάνη) των παρεμβάσεων όλων των κύκλων κατανέμεται στις Περιφέρειες της χώρας ως εξής:

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ	ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ (σε €)
ΛΙΓΟΤΕΡΟ ΑΝΑΠΤΥΓΜΕΝΕΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ: Ανατολική Μακεδονία & Θράκη, Κεντρική Μακεδονία, Ήπειρος, Θεσσαλία, Δυτική Ελλάδα	271.628.445
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ ΣΕ ΜΕΤΑΒΑΣΗ: Δυτική Μακεδονία, Ιόνια Νησιά, Πελοπόννησος, Βόρειο Αιγαίο, Κρήτη	72.097.691
ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟ ΑΝΑΠΤΥΓΜΕΝΕΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ: Αττική	185.990.673
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΣΕ ΜΕΤΑΒΑΣΗ: Στερεά Ελλάδα	10.969.259
ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟ ΑΝΑΠΤΥΓΜΕΝΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ: Νότιο Αιγαίο	1.849.654
ΣΥΝΟΛΟ	542.535.722

(Βλ. Ενότητα I.1.2 ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ)

6. Ποιοι είναι οι επιλέξιμοι ΚΑΔ που θα πρέπει να διαθέτει η επιχείρηση;

Απάντηση: Δεν υπάρχει περιορισμός στους Κωδικούς Αριθμούς Δραστηριότητας (ΚΑΔ) των ασκούντων επαγγελματική δραστηριότητα δυνητικών δικαιούχων (επιχειρήσεων) που επιθυμούν να συμμετέχουν στη Δράση, καθώς δεν έχουν ορισθεί επιλέξιμοι και μη επιλέξιμοι ΚΑΔ για τη Δράση. Ωστόσο, κατά την συμπλήρωση της Αίτησης Χρηματοδότησης επιλέγεται ο σχετικότερος με το έργο ΚΑΔ.

Επισημαίνεται ότι οι υποβαλλόμενες Αιτήσεις Χρηματοδότησης έργων ΕΤΑΚ θα πρέπει να εμπίπτουν σε κάποιον από τους θεματικούς τομείς της δράσης, όπως αναλυτικά περιγράφονται στο Παράρτημα ΙΙΙ ΜΕΡΟΣ Β: ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΘΕΜΑΤΙΚΩΝ ΤΟΜΕΩΝ Β' ΚΥΚΛΟΥ της Αναλυτικής Πρόσκλησης της Δράσης.

(Βλ. Ενότητα I.1.4 ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ – ΟΡΟΙ & ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ, Ενότητα I.1.10.2 – ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ - ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ και ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ ΘΕΜΑΤΙΚΟΙ ΤΟΜΕΙΣ ΚΑΙ ΘΕΜΑΤΙΚΟΙ ΥΠΟΤΟΜΕΙΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ)

Έκδοση: 1η

Ημ. Έκδοσης: 14.03.2019

3/28

7. Ποιοι είναι οι θεματικοί τομείς της Δράσης;

Απάντηση: Η Δράση αφορά όλους τους στρατηγικούς τομείς προτεραιότητας του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα, Καινοτομία» (ΕΠΑνΕΚ). Συγκεκριμένα, οι υποβαλλόμενες Αιτήσεις Χρηματοδότησης έργων ΕΤΑΚ πρέπει να εμπίπτουν σε έναν από τους ακόλουθους θεματικούς τομείς:

ΘΕΜΑΤΙΚΟΙ ΤΟΜΕΙΣ	Δημόσια Δαπάνη (εκατομμύρια €)
Υλικά - Κατασκευές	36,8
Τουρισμός, Πολιτισμός και Δημιουργικές Βιομηχανίες	73,5
Αγροδιατροφή & Βιομηχανία τροφίμων	98,4
Περιβάλλον & Βιώσιμη Ανάπτυξη	59,7
Υγεία & Φάρμακα	106,7
Μεταφορές & Εφοδιαστική Αλυσίδα	32,4
Ενέργεια	40,7
Τεχνολογίες Πληροφορικής & Επικοινωνιών	94,3
ΣΥΝΟΛΟ	542,5

Κάθε θεματικός τομέας εξειδικεύεται περαιτέρω σε θεματικούς υποτομείς σύμφωνα με τα συμπεράσματα της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης σε Εθνικό επίπεδο (national RIS3), μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας Επιχειρηματικής Ανακάλυψης (ανοικτή διαβούλευση). Σημειώνεται ότι οι δυνητικοί δικαιούχοι πρέπει να επιδείξουν ιδιαίτερη προσοχή στα περιεχόμενα του Παραρτήματος ΙΙΙ ΜΕΡΟΣ Β: ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΘΕΜΑΤΙΚΩΝ ΤΟΜΕΩΝ Β' ΚΥΚΛΟΥ, καθώς η συμβατότητα κάθε προτεινόμενου έργου ΕΤΑΚ με τον θεματικό τομέα προτεραιότητας, όπως αυτός έχει δηλωθεί από τον υποβάλλοντα την Αίτηση Χρηματοδότησης, αποτελεί σημείο ελέγχου κατά την αξιολόγηση.

Οι επιμέρους αναδυόμενες τεχνολογίες περιλαμβάνονται στους οκτώ θεματικούς τομείς. Σημειώνεται ότι στο πλαίσιο του Β' Κύκλου της Δράσης έχουν προστεθεί νέα εξειδίκευση σε τρεις (3) θεματικούς τομείς: Αγροδιατροφή & Βιομηχανία Τροφίμων, Υλικά-Κατασκευές και Τουρισμός, Πολιτισμός και Δημιουργικές Βιομηχανίες. Ειδικότερα, ενσωματώνεται στον Β Κύκλο της Δράσης ΕΡΕΥΝΩ-ΔΗΜΙΟΥΡΓΩ-ΚΑΙΝΟΤΟΜΩ η εξειδίκευση, που δεν υπήρχε στον Α' Κύκλο της Δράσης, και η οποία αντιστοιχούσε στις περιοχές παρέμβασης που προέβλεπαν οι ειδικές δράσεις «ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΣ», «ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΥΛΙΚΑ» και «ΑΝΟΙΧΤΗ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΣΤΟΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ».

(βλ. Ενότητα 1.1.5 ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΙ ΤΟΜΕΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ και ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ και Ενότητα 1.1.10.2 – ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ - ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ)

Έκδοση: 1η

Ημ. Έκδοσης: 14.03.2019

4/28

8. Υπάρχει ανώτερο όριο στο συνολικό προϋπολογισμό της Αίτησης Χρηματοδότησης;

Απάντηση: Ο συνολικός προϋπολογισμός κάθε αίτησης χρηματοδότησης ανά παρέμβαση πρέπει να μην υπερβαίνει το ανώτερο όριο, όπως φαίνεται στον παρακάτω πίνακα:

Παρέμβαση	Μέγιστος συνολικός προϋπολογισμός Αίτησης Χρηματοδότησης
I Έρευνα και Ανάπτυξη από Επιχειρήσεις	600.000€
II Συμπράξεις Επιχειρήσεων με Ερευνητικούς Οργανισμούς	1.000.000€
III Αξιοποίηση Ερευνητικών Αποτελεσμάτων	2.000.000€
IV Σφραγίδα Αριστείας (Seal of Excellence) για επιχειρήσεις	Ο συνολικός προϋπολογισμός κάθε πρότασης (και ο τυχόν επιμερισμός του ανά συνδικαιούχο /εταίρο εάν αφορά ομάδα επιχειρήσεων) είναι ο εγκεκριμένος προϋπολογισμός από την αξιολόγηση του Προγράμματος «Ορίζοντας 2020»

Σημειώνεται ότι στην περίπτωση συνεργατικών έργων, ο συνολικός προϋπολογισμός της Αίτησης Χρηματοδότησης αποτελείται από το άθροισμα των επί μέρους προϋπολογισμών των μελών/εταίρων.

(Βλ. Ενότητα I.1.6.2 – ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΡΓΩΝ – ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ)

9. Σε περίπτωση που ο προϋπολογισμός της Αίτησης Χρηματοδότησης υπερβαίνει το ανώτερο όριο ανά παρέμβαση, μπορεί να ενταχθεί στη Δράση;

Απάντηση: Δεν θα είναι δυνατή η ολοκλήρωση της υποβολής μίας Αίτησης Χρηματοδότησης στο ΠΣΚΕ, αν ο συνολικός προϋπολογισμός της είναι μεγαλύτερος από αυτόν που προβλέπει η Αναλυτική Πρόσκληση της Δράσης ανά παρέμβαση και ανάλογα με τον αριθμό των συμμετεχόντων φορέων.

(Βλ. Ενότητα I.1.6.2 – ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΡΓΩΝ – ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ)

10.Υπάρχει κατώτατο όριο στο συνολικό προϋπολογισμό της Αίτησης Χρηματοδότησης;

Απάντηση: Δεν υπάρχει κατώτατο όριο στον προϋπολογισμό της Αίτησης Χρηματοδότησης για τις Παρεμβάσεις I, II και III. Στην Παρέμβαση IV, ο συνολικός προϋπολογισμός κάθε πρότασης (και ο τυχόν επιμερισμός του ανά συνδικαιούχο /εταίρο εάν αφορά ομάδα επιχειρήσεων) είναι ο εγκεκριμένος προϋπολογισμός από την αξιολόγηση του Προγράμματος «Ορίζοντας 2020».

(Βλ. Ενότητα I.1.6.2 – ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΡΓΩΝ – ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ)

11.Ποιά είναι η διάρκεια υλοποίησης των εγκεκριμένων ερευνητικών έργων;

Απάντηση: Η χρονική διάρκεια υλοποίησης των υποβαλλομένων προτάσεων έργων **δεν** πρέπει να **υπερβαίνει** τους **τριάντα (30) μήνες**. Δεν θα είναι δυνατή η ολοκλήρωση της υποβολής μίας Αίτησης Χρηματοδότησης στο ΠΣΚΕ, με διάρκεια μεγαλύτερη από 30 μήνες.

Οι προτάσεις της Παρέμβασης IV θα πρέπει να έχουν χρονική διάρκεια ίση με την εγκεκριμένη από το Πρόγραμμα Horizon 2020 (H2020 – SMEs Instrument).

(Βλ. Ενότητα I.1.6.2 – ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΡΓΩΝ – ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ)

12.Ποιες επιχειρήσεις είναι επιλέξιμες αναφορικά με το μέγεθός τους;

Απάντηση: Μία **Μικρομεσαία Επιχείρηση (ΜΜΕ)** αποτελεί **δυνητικό δικαιούχο και στις 4 παρεμβάσεις**. Συγκεκριμένα:

- στην παρέμβαση I «Έρευνα και Ανάπτυξη από Επιχειρήσεις», είτε μόνη της είτε στο πλαίσιο μιας ομάδας Επιχειρήσεων,
- στην παρέμβαση II «Συμπράξεις Επιχειρήσεων με Ερευνητικούς Οργανισμούς» σε σύμπραξη με εταιρούς Ερευνητικούς Οργανισμούς ή με Ερευνητικούς Οργανισμούς και άλλες επιχειρήσεις (ΜΜΕ ή Μεγάλες).
- στην παρέμβαση III «Αξιοποίηση Ερευνητικών Αποτελεσμάτων»
- στην παρέμβαση IV Σφραγίδα Αριστείας (Seal of Excellence) για επιχειρήσεις (εφόσον έχει ήδη λάβει τη Σφραγίδα Αριστείας).

Μία **Μεγάλη Επιχείρηση** αποτελεί **δυνητικό δικαιούχο σε 3 παρεμβάσεις**. Ειδικότερα:

- στην παρέμβαση I «Έρευνα και Ανάπτυξη από Επιχειρήσεις», είτε μόνη της είτε στο πλαίσιο μιας ομάδας Επιχειρήσεων,
- στην παρέμβαση II «Συμπράξεις Επιχειρήσεων με Ερευνητικούς Οργανισμούς» σε σύμπραξη με εταιρούς ερευνητικούς οργανισμούς ή με Ερευνητικούς Οργανισμούς και άλλες επιχειρήσεις.
- στην παρέμβαση III «Αξιοποίηση Ερευνητικών Αποτελεσμάτων»

(Βλ. Ενότητα I.1.4 ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ – ΟΡΟΙ & ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ)

Έκδοση: 1η

Ημ. Έκδοσης: 14.03.2019

6/28

13. Μπορεί μία επιχείρηση να υποβάλει μόνη της Αίτηση Χρηματοδότησης στο Β' Κύκλο;

Απάντηση: Ναι, μία **Μικρομεσαία Επιχείρηση (ΜΜΕ)** δύναται να υποβάλει Αίτηση Χρηματοδότησης ως μεμονωμένη επιχείρηση στην παρέμβαση I, στην παρέμβαση III και στην παρέμβαση IV (εφόσον έχει ήδη λάβει τη Σφραγίδα Αριστείας). **Μία Μεγάλη Επιχείρηση** δύναται να υποβάλει πρόταση ως μεμονωμένη επιχείρηση στην παρέμβαση I και στην παρέμβαση III.

(Βλ. Ενότητα I.1.4 ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ – ΟΡΟΙ & ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ),

14. Ποια συνεργατικά σχήματα επιδοτούνται στο Β' Κύκλο;

Απάντηση: Τα συνεργατικά σχήματα που επιδοτούνται μέσω της δράσης είναι:

- οι ομάδες Επιχειρήσεων μέσω της παρέμβασης I
- οι συμπράξεις επιχειρήσεων με ερευνητικούς οργανισμούς και άλλες επιχειρήσεις μέσω της παρέμβασης II και
- οι ομάδες ΜΜΕ που έλαβαν τη Σφραγίδα Αριστείας ως συνεργατικό σχήμα μέσω της παρέμβασης IV

(Βλ. Ενότητα I.1.4 ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ – ΟΡΟΙ & ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ)

15. Μπορεί ένα συνεργατικό σχήμα αποτελούμενο μόνο από επιχειρήσεις να υποβάλει Αίτηση Χρηματοδότησης στην Παρέμβαση II στο Β' Κύκλο;

Απάντηση: Η Παρέμβαση II αφορά συμπράξεις επιχειρήσεων, ανεξαρτήτως μεγέθους, νομικής μορφής και χρόνου λειτουργίας, με ερευνητικούς οργανισμούς. Ως εκ τούτου, είναι απαραίτητη η συμμετοχή **τουλάχιστον ενός (1) ερευνητικού οργανισμού** στο συνεργατικό σχήμα.

(Βλ. Ενότητα I.1.4 ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ – ΟΡΟΙ & ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ)

16. Ποιες είναι οι εταιρικές μορφές που επιδοτούνται στη Δράση;

Απάντηση: Οι επιχειρήσεις πρέπει να έχουν συσταθεί νομίμως και να λειτουργούν είτε ως νομικά πρόσωπα, ανεξαρτήτως του τύπου τους (π.χ. ΑΕ, ΕΠΕ, ΟΕ, ΕΕ, ΙΚΕ, ΚοινΣΕπ), είτε ως ατομικές επιχειρήσεις.

(Βλ. Ενότητα I.1.4 ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ – ΟΡΟΙ & ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ)

17. Μπορεί να υποβάλει Αίτηση Χρηματοδότησης μία νέα επιχείρηση;

Απάντηση: Δεν υπάρχει περιορισμός στην ηλικία (χρόνο λειτουργίας) της επιχείρησης - δυνητικού δικαιούχου της δράσης, ως εκ τούτου είναι δυνατόν να υποβληθούν προτάσεις από υφιστάμενες επιχειρήσεις καθώς και από νέες επιχειρήσεις που έχουν προσφάτως ιδρυθεί. Διευκρινίζεται ότι υπό σύσταση εταιρεία δεν αποτελεί δυνητικό δικαιούχο.

(Βλ. Ενότητα I.1.4 ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ – ΟΡΟΙ & ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ)

Έκδοση: 1η

Ημ. Έκδοσης: 14.03.2019

7/28

18. Μια εταιρεία με έδρα εκτός Ελλάδας δικαιούται να καταθέσει πρόταση χρηματοδότησης στα πλαίσια του Β Κύκλου της πρότασης «ΕΡΕΥΝΩ – ΔΗΜΙΟΥΡΓΩ – ΚΑΙΝΟΤΟΜΩ»;

Απάντηση: Η επιχείρηση – δυνητικός δικαιούχος πρέπει κατά τον χρόνο υποβολής της αίτησης να λειτουργεί νόμιμα (με έδρα ή υποκατάστημα) στην Ελλάδα ή σε άλλο κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και να διαθέτει ΑΦΜ ή VAT . Οι επιχειρήσεις οι οποίες κατά την υποβολή δεν διαθέτουν υποκατάστημα στην Ελλάδα δεσμεύονται ότι κατά την ημερομηνία καταβολής της ενίσχυσης θα διαθέτουν εγκατάσταση ή υποκατάστημα (όχι σύσταση νέας, θυγατρικής εταιρείας) στην περιφέρεια στην οποία χωροθετείται η ενίσχυση σύμφωνα με την εγκεκριμένη Αίτηση Χρηματοδότησης.

Συνεπώς, εφόσον η εταιρία δυνητικός δικαιούχος κατά την υποβολή της πρότασης έχει έδρα ή υποκατάστημα σε οποιοδήποτε κράτος μέλος της ΕΕ δικαιούται συμμετοχής στο Β' Κύκλο της Δράσης, αναλαμβάνοντας ταυτόχρονα την δέσμευση, εφόσον η αίτησή της γίνει δεκτή, να συστήσει υποκατάστημα στην ελληνική Περιφέρεια υλοποίησης του έργου μέχρι την πρώτη καταβολή της ενίσχυσης.

(Βλ. Ενότητα I.1.4 ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ – ΟΡΟΙ & ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ)

19. Υπάρχει περιορισμός στον αριθμό των προτάσεων που μπορώ να υποβάλλω; Έχω καταθέσει την ερευνητική πρόταση σε άλλο πρόγραμμα και αναμένω αποτελέσματα, μπορώ να την υποβάλλω στο Β' Κύκλο της Δράσης;

Απάντηση: Δεν υπάρχει περιορισμός στον αριθμό των Αιτήσεων Χρηματοδότησης που μπορεί να υποβάλει κάθε επιχείρηση/ερευνητικός οργανισμός -δυνητικός δικαιούχος της δράσης.

Κάθε **επιχείρηση /ερευνητικός οργανισμός** μπορεί να υποβάλει, σε κάθε κύκλο και κάθε παρέμβαση της δράσης, όσες προτάσεις κρίνει ότι μπορεί να υλοποιήσει αποτελεσματικά, εκτιμώντας το απαιτούμενο ανθρώπινο δυναμικό και τους λοιπούς αναγκαίους πόρους. Περαιτέρω, σημειώνεται ότι αποτελεί κριτήριο αξιολόγησης «η Εμπειρία και αξιοπιστία του(ων) δικαιούχου(ων) και η ποιότητα και ικανότητα του τρόπου υλοποίησης του έργου (Implementation)» (Κριτήριο Β), στο πλαίσιο του οποίου θα εξετασθεί, μεταξύ άλλων, «Η συνοχή και αποτελεσματικότητα του σχεδίου εργασίας και καταλληλότητα διάθεσης πόρων, προϋπολογισμού και ανάθεσης εργασιών».

Σε κάθε περίπτωση επισημαίνεται ότι είναι προϋπόθεση συμμετοχής ότι «το έργο δεν έχει υποβληθεί για ένταξη και δεν θα υποβληθεί σε άλλο πρόγραμμα που χρηματοδοτείται από εθνικούς ή κοινοτικούς πόρους πριν την έκδοση της απόφασης ένταξης/απόρριψης της Αίτησης Χρηματοδότησης. Ο περιορισμός δεν καταλαμβάνει περιπτώσεις έργων που υποβλήθηκαν σε άλλο πρόγραμμα αλλά α) απορρίφθηκαν (έχει εκδοθεί σχετική απόφαση απόρριψης και δεν εκκρεμεί διαδικασία ένστασης) ή β) ενώ εγκρίθηκαν αρχικά, έχει οριστικοποιηθεί και τεκμηριώνεται η μη χρηματοδότησή τους (πχ έχει υποβληθεί παραίτηση και η παραίτηση έχει γίνει αποδεκτή με τροποποίηση της σχετικής απόφασης ένταξης».

Έκδοση: 1η

Ημ. Έκδοσης: 14.03.2019

8/28

Αν το ερευνητικό έργο υποβλήθηκε στον Α' Κύκλο της Δράσης και έχει απορριφθεί οριστικά, είναι δυνατή η επανυποβολή του ως νέα πρόταση στο Β' Κύκλο.

(Βλ. Ενότητα I.1.4 ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ – ΟΡΟΙ & ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ)

20. Στο πλαίσιο της παρούσας δράσης μπορεί να θεωρούνται ως διαφορετικοί ερευνητικοί οργανισμοί: - διαφορετικά Τμήματα Σχολής του ίδιου ΑΕΙ ή Ινστιτούτα του ίδιου Ερευνητικού Κέντρου;

Απάντηση: Στο πλαίσιο της παρούσας Δράσης μπορεί να θεωρούνται ως διαφορετικοί ερευνητικοί οργανισμοί:

- διαφορετικά Τμήματα Σχολής του ίδιου ΑΕΙ (Πανεπιστήμια, ΤΕΙ)
- διαφορετικά Ινστιτούτα του ίδιου Ερευνητικού Κέντρου
- διαφορετικά Εργαστήρια του ίδιου Τμήματος ΑΕΙ ή Ινστιτούτου, εφόσον έχουν θεσμοθετηθεί με σχετική απόφαση του αρμοδίου οργάνου του Τμήματος ή του Ινστιτούτου.

Ωστόσο, δεν είναι υποχρεωτικό να συμμετέχουν σε σύμπραξη ως «διαφορετικοί φορείς», καθώς είναι δυνατόν περισσότερα Εργαστήρια, Ινστιτούτα, κλπ., του ίδιου ΑΕΙ ή ερευνητικού κέντρου/ ινστιτούτου να αποτελέσουν έναν φορέα - εταίρο. Σε αυτή την περίπτωση όμως θα συμμετέχουν ως Τμήμα/ Ινστιτούτο ή Ερευνητικό Κέντρο, του οποίου αποτελούν μέρος.

(Βλ. Ενότητα I.1.4 ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ – ΟΡΟΙ & ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ)

21. Ποιες δαπάνες επιχορηγούνται από το Β' Κύκλο του προγράμματος για τις επιχειρήσεις;

Απάντηση: Μία επιχείρηση δύναται να χρηματοδοτηθεί στο πλαίσιο της Δράσης για δραστηριότητες έρευνας και ανάπτυξης και ειδικότερα για Δαπάνες προσωπικού, Δαπάνες οργάνων & εξοπλισμού (αποσβέσεις), Δαπάνες για κτίρια και γήπεδα (αποσβέσεις), Δαπάνες σε εξωτερικούς παρόχους, Πρόσθετα γενικά έξοδα και λοιπές λειτουργικές δαπάνες, και Δαπάνες διεξαγωγής μελέτης σκοπιμότητας (Κατηγορίες Δαπανών 1 έως 6) και Έμμεσες Λειτουργικές δαπάνες (μόνο για τον Β' Κύκλο). Οι επιλέξιμες κατηγορίες δαπανών είναι οι ίδιες, είτε υποβάλει πρόταση μόνης της η επιχείρηση, είτε συμμετέχοντας σε συνεργατικό σχήμα με άλλες επιχειρήσεις και ερευνητικούς οργανισμούς. Αν η επιχείρηση είναι ΜΜΕ, τότε, επιπλέον των ανωτέρω, δύναται να χρηματοδοτηθεί στο πλαίσιο της Δράσης για Δαπάνες Καινοτομίας (Κατηγορία Δαπανών 7) και Δαπάνες συμμετοχής σε εμπορικές εκθέσεις (Κατηγορία Δαπανών 8). Επισημαίνεται ότι τα επενδυτικά σχέδια που θα υποβληθούν στον τομέα της Αγροδιατροφής με ΚΑΔ που αφορούν πρωτογενή παραγωγή ή τον Τομέα της Αλιείας - Υδατοκαλλιέργειας δεν μπορούν να κάνουν χρήση του αρ. 19 του Καν. ΕΕ 651/2014 «Ένισχύσεις για συμμετοχή ΜΜΕ σε εμπορικές εκθέσεις»

(Βλ. Ενότητα I.1.6.1 – ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ)

Έκδοση: 1η

Ημ. Έκδοσης: 14.03.2019

9/28

22. Ποιες δαπάνες επιχορηγούνται από το πρόγραμμα για έναν ερευνητικό οργανισμό;

Απάντηση: Ένας ερευνητικός οργανισμός δύναται να χρηματοδοτηθεί στο πλαίσιο της Δράσης για δραστηριότητες έρευνας και ανάπτυξης και ειδικότερα για Δαπάνες προσωπικού, Δαπάνες οργάνων & εξοπλισμού (αποσβέσεις), Δαπάνες για κτίρια και γήπεδα (αποσβέσεις), Δαπάνες σε εξωτερικούς παρόχους, Πρόσθετα γενικά έξοδα και λοιπές λειτουργικές δαπάνες που είναι άμεσο αποτέλεσμα του έργου, Δαπάνες διεξαγωγής μελέτης σκοπιμότητας και Δαπάνες καινοτομίας (Κατηγορίες Δαπανών 1 έως 7) και Έμμεσες Λειτουργικές δαπάνες.

(Βλ. Ενότητα I.1.6.1 – ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ)

23. Ποια η διαφορά μεταξύ των συμβάσεων μίσθωσης έργου στην κατηγορία των δαπανών προσωπικού και των δαπανών έρευνα επί συμβάσει από φυσικά πρόσωπα;

Απάντηση: Η περίπτωση της **μίσθωσης έργου** (κατηγορία δαπανών 1: Δαπάνες προσωπικού) αφορά φυσικό πρόσωπο που εργάζεται κάτω από τις οδηγίες του δικαιούχου και, εάν δεν συμφωνηθεί διαφορετικά, στις εγκαταστάσεις του δικαιούχου. Ο τόπος εργασίας του φυσικού προσώπου, όπως και οι λοιπές συμβατικές υποχρεώσεις, προσδιορίζεται στη σύμβαση. Το αποτέλεσμα της εργασίας ανήκει στον δικαιούχο. Το κόστος για την αμοιβή του φυσικού προσώπου, συμβατικό τίμημα, καθορίζεται με βάση τις προσφερόμενες ώρες εργασίας και δεν είναι σημαντικά διαφορετικό από αυτό που έχει ο δικαιούχος για προσωπικό του το οποίο εκτελεί παρόμοια καθήκοντα ή αν δεν έχει τέτοιο προσωπικό, από αυτό που απαντάται στην αγορά για παρόμοια θέση και εμπειρία. Το αντικείμενο της σύμβασης δεν καλύπτει πάγιες και διαρκείς ανάγκες του δικαιούχου.

Στην περίπτωση της έρευνας **επί συμβάσει από φυσικά πρόσωπα** (κατηγορία δαπανών 4 i: Έρευνα επί συμβάσει), η υλοποίηση του τμήματος του έργου που αναλαμβάνει το φυσικό πρόσωπο υλοποιείται στην έδρα του ιδίου με χρήση των δικών του υποδομών. Είναι προφανές ότι για την συγκεκριμένη κατηγορία το φυσικό πρόσωπο θα πρέπει να ασκεί επιχειρηματική δραστηριότητα και κατά συνέπεια να λειτουργεί ως ατομική επιχείρηση τηρώντας την φορολογική νομοθεσία. Επιπλέον, στην περίπτωση των συμβάσεων της κατηγορίας δαπανών «έρευνα επί συμβάσει» που θα υλοποιηθούν για λογαριασμό δημοσίων φορέων, ισχύουν τα προβλεπόμενα στο Άρθρο 36 της ΥΑ 137675/ΕΥΘΥ 1016/19.12.2018 (ΦΕΚ 5968/Β/31.12.18) Αντικατάσταση της ΥΑ 110427/ΕΥΘΥ/1020/20.10.2016 (ΦΕΚ Β'3521) για τους Εθνικούς κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών - Ελέγχους νομιμότητας δημοσίων συμβάσεων ΕΣΠΑ 2014-2020 (ΥΑΕΚΕΔ)

(Βλ. Ενότητα I.1.6.1 – ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ και Παράρτημα VI ΚΑΝΟΝΕΣ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ & ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΔΑΠΑΝΩΝ)

Έκδοση: 1η

Ημ. Έκδοσης: 14.03.2019

10/28

24. Από πότε είναι επιλέξιμες οι δαπάνες;

Απάντηση: Ως ημερομηνία έναρξης επιλεξιμότητας δαπανών ορίζεται η επομένη της ημερομηνίας ολοκλήρωσης της ηλεκτρονικής υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης.

Ειδικά για τις προτάσεις που θα υποβληθούν στην Παρέμβαση IV «Σφραγίδα Αριστείας για επιχειρήσεις» ως ημερομηνία έναρξης επιλεξιμότητας δαπανών καθορίζεται η ημερομηνία υποβολής της πρότασης στο Πρόγραμμα "Ορίζοντας 2020" (H2020 – SMEs Instrument).

(Βλ. Ενότητα I.1.6.1 – ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ)

25. Ποια θεωρείται ως ημερομηνία έναρξης του χρόνου υλοποίησης του έργου;

Απάντηση: Ως ημερομηνία έναρξης του χρόνου υλοποίησης του έργου λαμβάνεται η ημερομηνία έκδοσης της Απόφασης Ένταξης των έργων.

(Βλ. Ενότητα I.1.6.2 – ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΡΓΩΝ – ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ)

26. Σε ποια γλώσσα γίνεται η υποβολή μιας Αίτησης Χρηματοδότησης;

Απάντηση: Η υποβολή των Αιτήσεων Χρηματοδότησης γίνεται μόνο στην **ελληνική γλώσσα**.

(Βλ. Ενότητα I.1.8 – ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΛΑΒΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ)

27. Ποιο είναι το ποσοστό επιχορήγησης στη Δράση;

Απάντηση: Το ποσοστό Δημόσιας Χρηματοδότησης (ένταση ενίσχυσης) για τις επιχειρήσεις εξαρτάται από:

α) την επιλέξιμη δραστηριότητα (έργα έρευνας και ανάπτυξης, καινοτομία για ΜΜΕ, συμμετοχή ΜΜΕ σε εμπορικές εκθέσεις),

β) τον χαρακτηρισμό των ενότητων εργασίας για έργα έρευνας και ανάπτυξης (βιομηχανική έρευνα, πειραματική ανάπτυξη, μελέτες σκοπιμότητας) και

γ) το μέγεθος της επιχείρησης (Μικρή, Μεσαία ή Μεγάλη),

όπως ειδικότερα ορίζεται στην Αναλυτική Πρόσκληση της Δράσης.

Σημειώνεται ότι για τους Ερευνητικούς Οργανισμούς, που συμμετέχουν ως συνδικαιούχοι στην Παρέμβαση II, το ποσοστό της δημόσιας χρηματοδότησης ανέρχεται σε 100%, υπό τις προϋποθέσεις που καθορίζονται στην Αναλυτική Πρόσκληση της Δράσης.

Επισημαίνεται ότι στην περίπτωση συνεργατικών έργων το ποσοστό Δημόσιας Χρηματοδότησης καθορίζεται χωριστά για κάθε δικαιούχο ενίσχυσης.

Για παράδειγμα, η ενίσχυση που θα λάβουν οι επιχειρήσεις για ένα έργο **βιομηχανικής έρευνας** της Παρέμβασης II συνολικού προϋπολογισμού 1.000.000 ευρώ που εκπονείται από 3 φορείς είναι: α) μεγάλη επιχείρηση: προϋπολογισμός 300.000 ευρώ, ένταση ενίσχυσης 50%, δημόσια δαπάνη 150.000 ευρώ, β) μικρή επιχείρηση:

Έκδοση: 1η

Ημ. Έκδοσης: 14.03.2019

11/28

προϋπολογισμός 200.000 ευρώ, ένταση ενίσχυσης 70%, δημόσια δαπάνη 140.000 ευρώ και γ) τμήμα δημόσιου πανεπιστημίου: προϋπολογισμός 500.000 ευρώ, ένταση ενίσχυσης 100%, δημόσια δαπάνη 500.000 ευρώ. Δεδομένου ότι στην περίπτωση του παραδείγματος οι επιχειρήσεις που συμμετέχουν στην πρόταση δικαιούνται προσαύξηση της έντασης ενίσχυσης, το τελικό ποσοστό ενίσχυσης θα είναι: α) για τη **μεγάλη επιχείρηση**: προϋπολογισμός 300.000 ευρώ, ένταση ενίσχυσης 65% (=50%+15%), δημόσια δαπάνη 195.000 ευρώ, β) για τη **μικρή επιχείρηση**: προϋπολογισμός 200.000 ευρώ, ένταση ενίσχυσης 80% (=70%+10%), δημόσια δαπάνη 160.000 ευρώ. Η προσαύξηση που λαμβάνουν οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις δίδεται διότι πληρείται η προϋπόθεση ότι «το έργο προβλέπει πραγματική συνεργασία μεταξύ επιχειρήσεων από τις οποίες τουλάχιστον μία είναι ΜΜΕ και καμία μεμονωμένη επιχείρηση δεν φέρει άνω του 70 % των επιλέξιμων δαπανών».

(Βλ. Ενότητα I.1.7 – ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟ ΣΧΗΜΑ)

28. Ποια είδη έρευνας και ποιες δραστηριότητες επιδοτούνται;

Απάντηση: **Απαραίτητες δραστηριότητες** κάθε προτεινόμενου έργου ΕΤΑΚ αποτελούν οι δραστηριότητες **έρευνας και ανάπτυξης**, οι οποίες θα πρέπει να εμπίπτουν πλήρως σε μία ή περισσότερες από τις ακόλουθες κατηγορίες: Βιομηχανική Έρευνα, Πειραματική Ανάπτυξη, Μελέτες Σκοπιμότητας. Ένα έργο ΕΤΑΚ δύναται να περιλαμβάνει συμπληρωματικά Ενισχύσεις Καινοτομίας για ΜΜΕ ή/και Συμμετοχή ΜΜΕ σε Εμπορικές Εκθέσεις. Ωστόσο, είναι απαραίτητο το έργο να περιλαμβάνει τουλάχιστον μία Ενότητα Εργασίας Βιομηχανική Έρευνα ή τουλάχιστον μία Ενότητα Εργασίας Πειραματική Ανάπτυξη ή μία Ενότητα Εργασίας Μελέτη Σκοπιμότητας.

Ειδικότερα, στις Παρεμβάσεις I και II το έργο δύναται να περιλαμβάνει Βιομηχανική Έρευνα, Πειραματική Ανάπτυξη και Μελέτες Σκοπιμότητας, ενώ στην Παρέμβαση III Πειραματική Ανάπτυξη και Μελέτες Σκοπιμότητας. Στην Παρέμβαση IV το ενισχυόμενο έργο πρέπει να εμπίπτει σε μία από τις κατηγορίες πειραματική ανάπτυξη (Φάση B SME 2) ή και μελέτες σκοπιμότητας (Φάση A SME 1).

(Βλ. Ενότητα I.1.7 – ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟ ΣΧΗΜΑ)

29. Στην παρέμβαση II "Συμπράξεις Επιχειρήσεων με Ερευνητικούς Οργανισμούς", είναι δυνατόν ο συντονιστής φορέας να είναι Ερευνητικός Οργανισμός ή μήπως θα πρέπει αναγκαστικά να είναι Επιχείρηση;

Απάντηση: Ως συντονιστής φορέας (νομικό πρόσωπο) ορίζεται οποιοδήποτε μέρος της σύμπραξης, επιχείρηση ή Ερευνητικός Οργανισμός. Ενδεικνύται ο συντονιστής φορέας να είναι εκείνος ο φορέας της σύμπραξης, ο οποίος έχει σημαντική βαρύτητα συμμετοχής.

(Βλ. Ενότητα I.1.8 – ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΛΑΒΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ)

Έκδοση: 1η

Ημ. Έκδοσης: 14.03.2019

12/28

30. Ποια είναι η διαδικασία υποβολής Αίτησης Χρηματοδότησης;

Απάντηση: Οι Αιτήσεις Χρηματοδότησης υποβάλλονται από τους δυνητικούς Δικαιούχους υποχρεωτικά μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος Διαχείρισης Κρατικών Ενισχύσεων (ΠΣΚΕ) <https://www.ependyseis.gr/>.

Για τα συνεργατικά έργα η αίτηση χρηματοδότησης στο ΠΣΚΕ υποβάλλεται από το Συντονιστή του έργου, ενώ για τα μη συνεργατικά έργα από τον Επιστημονικό Υπεύθυνο του έργου. Σημειώνεται ότι δεν κατατίθεται φυσικός φάκελος με τεκμηρίωση (δικαιολογητικά) κατά τη φάση της υποβολής. Τα δικαιολογητικά θα υποβληθούν μετά την αξιολόγηση και τη δημοσίευση της προσωρινής βαθμολογικής κατάταξης και μόνον για τις δυνητικά εντασσόμενες προτάσεις.

Για την υποβοήθηση των δυνητικών δικαιούχων στην υποβολή Αίτησης Χρηματοδότησης μέσω του ΠΣΚΕ, η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης και Εφαρμογής Δράσεων στους τομείς Έρευνας, Τεχνολογικής Ανάπτυξης και Καινοτομίας (ΕΥΔΕ ΕΤΑΚ) έχει αναπτύξει Εγχειρίδιο ΠΣΚΕ για την υποβολή Αίτησης Χρηματοδότησης στο Β΄ Κύκλο στη δράσης, το οποίο είναι αναρτημένο στο δικτυακό τόπο της ΕΥΔΕ ΕΤΑΚ <http://www.eyde-etak.gr>.

(Βλ. Ενότητα I.1.8 – ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΛΑΒΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ, Ενότητα I.1.9 – ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΚΑΙ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΓΚΡΙΣΗ ΤΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ και Παράρτημα VIII ΕΝΤΥΠΟ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ (υπόδειγμα), ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ ΠΣΚΕ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΒΟΛΗ ΑΙΤΗΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΣΤΟ Β΄ ΚΥΚΛΟ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ «ΕΡΕΥΝΩ – ΔΗΜΙΟΥΡΓΩ – ΚΑΙΝΟΤΟΜΩ»)

31. Μπορεί να γίνει ακύρωση μιας Αίτησης Χρηματοδότησης;

Απάντηση: Επιτρέπεται η ακύρωση της ηλεκτρονικής αίτησης χρηματοδότησης του προτεινόμενου έργου ΕΤΑΚ υπό την προϋπόθεση να έχει υποβληθεί αίτηση ακύρωσης εντός αποκλειστικής προθεσμίας έως και δύο εργάσιμων ημερών πριν την καταληκτική ημερομηνία ηλεκτρονικής υποβολής των αιτήσεων χρηματοδότησης στη Δράση. Η αίτηση ακύρωσης υποβάλλεται από τον Επιστημονικό Υπεύθυνο (για τα μη συνεργατικά έργα) ή τον Συντονιστή του έργου (για τα συνεργατικά) ηλεκτρονικά μέσω του ΠΣΚΕ (<http://www.ependyseis.gr/mis>, μενού helpdesk). Η επιλογή αυτή οδηγεί αυτόματα στην παραίτηση των ενδιαφερομένων από την υποβληθείσα αίτησή τους, τη διαγραφή των δεδομένων της πρότασης από το ΠΣΚΕ και παρέχει τη δυνατότητα υποβολής νέας αίτησης χρηματοδότησης εντός της ταχθείσας προθεσμίας.

Επιτρέπεται επίσης η αναίρεση της οριστικοποίησης της ηλεκτρονικής αίτησης χρηματοδότησης του προτεινόμενου έργου ΕΤΑΚ υπό την προϋπόθεση να έχει υποβληθεί αίτηση αναίρεσης της οριστικοποίησης εντός της ίδιας ως άνω αποκλειστικής προθεσμίας (έως και δύο εργάσιμων ημερών πριν την καταληκτική ημερομηνία ηλεκτρονικής υποβολής των αιτήσεων χρηματοδότησης στη Δράση). Η αίτηση αναίρεσης της οριστικοποίησης υποβάλλεται από τον Επιστημονικό Υπεύθυνο (για τα μη συνεργατικά έργα) ή τον Συντονιστή του έργου (για τα συνεργατικά)-ηλεκτρονικά μέσω του ΠΣΚΕ (<http://www.ependyseis.gr/mis>, μενού helpdesk). Με την επιλογή αυτή τα δεδομένα που έχουν καταχωρηθεί στο ΠΣΚΕ για τη συγκεκριμένη αίτηση χρηματοδότησης είναι διαθέσιμα για διόρθωση/τροποποίηση. Σε κάθε περίπτωση, τυχόν

Έκδοση: 1η

Ημ. Έκδοσης: 14.03.2019

13/28

επανεποβολή της αίτησης χρηματοδότησης επιτρέπεται εντός της ταχθείσας προθεσμίας.

(Βλ. Ενότητα I.1.8 – ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΛΑΒΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

32. Πότε θα πρέπει να υποβληθούν τα δικαιολογητικά;

Απάντηση: Δεν κατατίθεται φυσικός φάκελος με τεκμηρίωση (δικαιολογητικά) κατά τη φάση της υποβολής. Τα απαιτούμενα δικαιολογητικά θα υποβληθούν μετά την αξιολόγηση και τη δημοσίευση της προσωρινής βαθμολογικής κατάταξης και μόνον για τις δυνητικά εντασσόμενες προτάσεις. Τα δικαιολογητικά αυτά αναφέρονται στο Παράρτημα IV ΜΕΡΟΣ Β: Δικαιολογητικά για την Έγκριση της Αίτησης Χρηματοδότησης Β' ΚΥΚΛΟΥ.

(Βλ. Ενότητα I.1.8 – ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΛΑΒΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ, Ενότητα I.1.9 – ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΚΑΙ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΓΚΡΙΣΗ ΤΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ και Παράρτημα IV: ΜΕΡΟΣ Β: Δικαιολογητικά για την Έγκριση της Αίτησης Χρηματοδότησης Β' ΚΥΚΛΟΥ)

33. Πώς υπολογίζονται οι Έμμεσες Λειτουργικές δαπάνες;

Απάντηση: Στις Έμμεσες Λειτουργικές δαπάνες περιλαμβάνονται δαπάνες που ΔΕΝ είναι άμεσο αποτέλεσμα του έργου και υπολογίζονται σε συνάρτηση με τις άμεσες δαπάνες του έργου. Ειδικότερα υπολογίζονται ως **σταθερό ποσοστό 15% των επιλέξιμων άμεσων δαπανών προσωπικού**. Οι άμεσες δαπάνες προσωπικού που χρησιμοποιούνται ως βάση υπολογισμού είναι αυτές που συμπεριλαμβάνονται στην κατηγορία 1 (Δαπάνες Προσωπικού).

Επισημαίνεται ότι φυσικά πρόσωπα που συμμετέχουν στην υλοποίηση του έργου ως υπεργολάβοι (συμβάσεις παροχής υπηρεσιών) δεν θεωρούνται προσωπικό του Δικαιούχου (άρθρο 12, παρ. 5 της ΥΑ 137675/ΕΥΘΥ1016/19.12.2018, της ΥΑ 110427/ΕΥΘΥ1020/20.10.2016).

Στο πλαίσιο του Β' Κύκλου της Δράσης προβλέπονται Έμμεσες Λειτουργικές δαπάνες τόσο για τις Επιχειρήσεις όσο και για τους Ερευνητικούς Οργανισμούς. Σημειώνεται ότι δεν εφαρμόζονται οι έμμεσες δαπάνες για επιχειρήσεις στον Α' Κύκλο της Δράσης.

(Βλ. Ενότητα I.1.6.1 – ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ)

34. Οι ενισχύσεις των έργων της Δράσης σωρεύονται με άλλες κρατικές ενισχύσεις;

Απάντηση: Οι ενισχύσεις της Δράσης αποτελούν επιχορηγήσεις που θα διατεθούν στο πλαίσιο του Κανονισμού (Ε.Ε.) αριθ. 651/2014 ως ισχύει. Σχετικά με τη σωρευση της ενίσχυσης ισχύουν τα προβλεπόμενα στο άρθρο 8 του ανωτέρω Κανονισμού. Οι ενισχύσεις των έργων της Δράσης μπορούν να σωρευθούν με οποιεσδήποτε άλλες κρατικές ενισχύσεις, εφόσον τα εν λόγω μέτρα αφορούν διαφορετικές προσδιορίσιμες επιλέξιμες δαπάνες. Οι επιλέξιμες δαπάνες, οι οποίες ενισχύονται στο πλαίσιο της Δράσης, είναι δυνατόν να ενισχυθούν στο πλαίσιο άλλων κρατικών ενισχύσεων ή ενισχύσεων ήσσονος σημασίας, υπό την προϋπόθεση ότι η σωρευση αυτή δεν οδηγεί σε υπέρβαση της υψηλότερης έντασης ή του υψηλότερου ποσού ενίσχυσης που

Έκδοση: 1η

Ημ. Έκδοσης: 14.03.2019

14/28

εφαρμόζεται στις ενισχύσεις του αντίστοιχου άρθρου του ΕΕ 651/2014 (άρθρα 19, 25 και 28).

Ο έλεγχος της σώρευσης των ενισχύσεων που χορηγούνται στο πλαίσιο της παρούσας Πρόσκλησης πραγματοποιείται μέσω συστήματος παρακολούθησης της σώρευσης κρατικών ενισχύσεων που περιλαμβάνει τη διασταύρωση όλων των διαθέσιμων στοιχείων από τα λογιστικά αρχεία των δικαιούχων με τα αρχεία των συναφών πληροφοριακών συστημάτων καταχώρισης κρατικών ενισχύσεων καθώς και από κάθε άλλη διαθέσιμη πηγή πληροφοριών της εθνικής και ενωσιακής δημόσιας διοίκησης.
(Βλ. Ενότητα I.1.7 – ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟ ΣΧΗΜΑ)

35.Μία Αίτηση Χρηματοδότησης για συνεργατικό έργο τι διαφορές παρουσιάζει σε σχέση με μία Αίτηση που υποβάλλεται από μεμονωμένη επιχείρηση ;

Απάντηση: Στην περίπτωση συνεργατικών έργων ορίζεται μια επιχείρηση ή ένας ερευνητικός οργανισμός από τους φορείς της σύμπραξης ως **Συντονιστής Φορέας** και ένα φυσικό πρόσωπο ως **Συντονιστής του Έργου**. Ο Συντονιστής Φορέας είναι ο κοινός εκπρόσωπος των φορέων που συμπράττουν για την υλοποίηση και αναλαμβάνει την ευθύνη για τη συνολική διαχείριση του έργου. Ο Συντονιστής Φορέας είναι υπεύθυνος τόσο για την επικοινωνία με την ΕΥΔΕ ΕΤΑΚ, όσο και για την συνεχή ενημέρωση των εταίρων του. Ο Συντονιστής Έργου (φυσικό πρόσωπο) **υποβάλλει** στο ΠΣΚΕ την αίτηση χρηματοδότησης, τυχόν αίτηση ακύρωσης, τυχόν ένσταση επί του αποτελέσματος της αξιολόγησης, τα αιτήματα επαλήθευσης και τα αιτήματα καταβολής της επιχορήγησης και γενικότερα έχει την ευθύνη της επικοινωνίας με την ΕΥΔΕ ΕΤΑΚ.

Σημειώνεται ότι μεταξύ των δικαιολογητικών που απαιτούνται για την Έγκριση της Αίτησης Χρηματοδότησης είναι το **συμφωνητικό συνεργασίας** των συμμετεχόντων φορέων για την από κοινού υλοποίηση του έργου και τους όρους της μεταξύ τους συνεργασίας, σύμφωνα με την Ενότητα I.1.8. Υπόδειγμα Συμφωνητικού Συνεργασίας παρατίθεται στο παράρτημα ΙΧ της Αναλυτικής Πρόσκλησης της Δράσης και το οποίο είναι αναρτημένο στο δικτυακό τόπο της ΕΥΔΕ ΕΤΑΚ <http://www.eyde-etak.gr>.

Στην περίπτωση συνεργατικών έργων, ο συνολικός προϋπολογισμός του έργου αποτελείται από το άθροισμα των επί μέρους προϋπολογισμών των μελών. Επιπλέον, **η ένταση ενίσχυσης καθορίζεται χωριστά** για κάθε δικαιούχο ενίσχυσης. Η **δημόσια δαπάνη** που αναλογεί σε κάθε μέλος του συνεργατικού έργου (εταίρο) **αντλείται από την περιφέρειά του εταίρου**. Σημειώνεται ότι για τη χρηματοδότηση συνεργατικών έργων θα πρέπει να επαρκούν τα κονδύλια για όλους τους δυνητικούς δικαιούχους που συμμετέχουν στην Αίτηση Χρηματοδότησης.

(Βλ. Ενότητα I.1.2 ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ, Ενότητα I.1.8 – ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΛΑΒΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ, ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙV «ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΓΚΡΙΣΗ ΤΗΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ» και ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΧ «ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΣΥΜΦΩΝΗΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ»)

Έκδοση: 1η

Ημ. Έκδοσης: 14.03.2019

15/28

36. Μπορεί ο Επιστημονικός Υπεύθυνος και ο Συντονιστή του Έργου να ταυτίζονται;

Απάντηση: Ο Επιστημονικός Υπεύθυνος και ο Συντονιστής του έργου **επιτρέπεται** να ταυτίζονται.

(Βλ. Ενότητα I.1.8 – ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΛΑΒΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ)

37. Ποια είναι η διαδικασία αξιολόγησης;

Απάντηση: Στην περίπτωση που τηρούνται όλες οι τυπικές προϋποθέσεις η Αίτηση Χρηματοδότησης υποβάλλεται στο ΠΣΚΕ και προωθείται σε αξιολόγηση.

Η αξιολόγηση είναι συγκριτική. Η αξιολόγηση των προτάσεων διενεργείται από Επιτροπές Αξιολόγησης ανά Παρέμβαση και ανά Θεματικό Τομέα προτεραιότητας της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3). Κάθε επιτροπή αποτελείται από τρία (3) έως πέντε (5) μέλη που προέρχονται από το *Μητρώο Πιστοποιημένων Αξιολογητών*. Το μητρώο αυτό διαχειρίζεται η Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 27 του Ν. 4310/2014, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει. Ο ορισμός των μελών κάθε επιτροπής γίνεται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Έρευνας και Τεχνολογίας.

Ειδικά για την Παρέμβαση «IV. Σφραγίδα Αριστείας (Seal of Excellence) για επιχειρήσεις», η αξιολόγηση δεν θα αφορά στο επιστημονικό αντικείμενο της πρότασης και θα περιοριστεί στον έλεγχο των λοιπών προϋποθέσεων συμμετοχής στη Δράση.

(Βλ. Ενότητα I.1.10.1 – ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ και ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ ΘΕΜΑΤΙΚΟΙ ΤΟΜΕΙΣ ΚΑΙ ΘΕΜΑΤΙΚΟΙ ΥΠΟΤΟΜΕΙΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ)

38. Ποια είναι τα κριτήρια αξιολόγησης για τις Αιτήσεις Χρηματοδότησης;

Απάντηση: Τα κριτήρια αξιολόγησης είναι τα εξής τρία (3):

- A. Επιστημονική και τεχνική αρτιότητα του προτεινόμενου έργου (Excellence)
- B. Εμπειρία και αξιοπιστία του (ων) δικαιούχου (ων) και ποιότητα και ικανότητα του τρόπου υλοποίησης του έργου (Implementation)
- Γ. Αποτελέσματα και Επιπτώσεις του προτεινόμενου σχεδίου (Impact)

Τα κριτήρια εξειδικεύονται ανάλογα με την παρέμβαση. Η ελάχιστη αποδεκτή βαθμολογία, οι συντελεστές βαρύτητας και ο τρόπος βαθμολόγησης ορίζονται στην Αναλυτική Πρόσκληση της Δράσης. Στο πλαίσιο του Β' Κύκλου είναι δυνατή η βαθμολόγηση με ακρίβεια ενός τετάρτου της ακέραιης μονάδας (όπως 0,25, 0,50, 0,75, 1,0, 1,25, 1,50, 1,75, κλπ).

(Βλ. Ενότητα I.1.10.2 – ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ -ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΣΗ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ)

39.Μπορεί μια επιχείρηση με τη νομική μορφή Αστική Μη Κερδοσκοπική να καταθέσει Αίτηση Χρηματοδότησης στη Δράση; Μια ΜΚΟ μπορεί να συμμετέχει;

Απάντηση: Ναι, δυνητικός δικαιούχος είναι επιχείρηση ΚΑΘΕ νομικής μορφής, καθώς σύμφωνα με την αναλυτική πρόσκληση «οι επιχειρήσεις πρέπει να έχουν συσταθεί νομίμως και να λειτουργούν είτε ως νομικά πρόσωπα, ανεξαρτήτως του τύπου τους (π.χ. ΑΕ, ΕΠΕ, ΟΕ, ΕΕ, ΙΚΕ, ΚοινΣΕπ) είτε ως ατομικές επιχειρήσεις. Οντότητες που ασκούν οικονομική δραστηριότητα, δηλαδή προσφέρουν προϊόντα και υπηρεσίες σε δεδομένη αγορά και δεν εμπίπτει στους κανόνες του εμπορικού δικαίου, αποτελούν δυνητικούς δικαιούχους της παρούσας Δράσης. Κατά την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης, θα δηλώνονται ως "Λοιποί φορείς που αντιμετωπίζονται ως επιχειρήσεις"». Επομένως, κατά την υποβολή της Αίτησης Χρηματοδότησης, μια Αστική Μη Κερδοσκοπική -δυνητικός δικαιούχος ή μία ΜΚΟ-Δυνητικός δικαιούχος, δύναται να δηλωθούν ως «Λοιποί φορείς που αντιμετωπίζονται ως επιχείρηση».
(Βλ. Ενότητα Ι.1.4 ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ – ΟΡΟΙ & ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ)

40.Υπάρχει ανώτατο όριο για τη μέση ένταση ενίσχυσης (συνολική δημόσια δαπάνη προς το συνολικό προϋπολογισμό του έργου) στην περίπτωση έργων έρευνας και ανάπτυξης της Παρέμβασης ΙΙ: Συμπράξεις Επιχειρήσεων με Ερευνητικούς Οργανισμούς;

Απάντηση: ΔΕΝ υπάρχει ανώτατο όριο για το συνολικό ποσοστό χρηματοδότησης του έργου (συνολική δημόσια δαπάνη προς το συνολικό προϋπολογισμό του έργου) στην περίπτωση συνεργατικών έργων. Η ένταση ενίσχυσης καθορίζεται χωριστά για κάθε δικαιούχο ενίσχυσης στην περίπτωση συνεργατικών έργων. Για παράδειγμα: σε ένα έργο της Παρέμβασης ΙΙ που συμμετέχει μία επιχείρηση με ποσοστό χρηματοδότησης 65% και ένας ερευνητικός φορέας με ποσοστό χρηματοδότησης 100% όταν συμμετέχουν, κάθε εταίρος, κατά 50% στο συνολικό προϋπολογισμό του έργου, τότε το ποσοστό χρηματοδότησης για όλο το έργο θα είναι: $0,5 \times 65\% + 0,5 \times 100\% = 82,5\%$.
(Βλέπε και Ερώτηση 27 παραπάνω)
(Βλ. Ενότητα Ι.1.4 ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ – ΟΡΟΙ & ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ)

41.Μπορεί μια επιχείρηση να προσφύγει σε δανεισμό για την κάλυψη της Ιδιωτικής συμμετοχής;

Απάντηση: Για την κάλυψη της ιδιωτικής συμμετοχής, η επιχείρηση μπορεί να χρησιμοποιήσει ιδίους πόρους (ίδια συμμετοχή) ή/και δάνειο, όπως ειδικότερα ορίζεται στην Αναλυτική Πρόσκληση της Δράσης. Ο τραπεζικός δανεισμός δεν είναι υποχρεωτικός. Εφόσον η επιχείρηση προσφύγει σε δανεισμό, το δάνειο που θα χρησιμοποιηθεί είναι δυνατόν να υποστηρίζεται από τα χρηματοδοτικά εργαλεία του ΕΣΠΑ υπό την προϋπόθεση ότι η σώρευση αυτή δεν οδηγεί σε υπέρβαση της υψηλότερης έντασης ή του υψηλότερου ποσού ενίσχυσης που εφαρμόζεται στις ενισχύσεις του αντίστοιχου άρθρου του Καν. ΕΕ 651/2014. Επισημαίνεται ότι το άθροισμα όλων των μορφών υποστήριξης από τα Διαρθρωτικά Ταμεία δεν θα πρέπει να υπερβαίνει το συνολικό κόστος του ερευνητικού έργου.

Έκδοση: 1η

Ημ. Έκδοσης: 14.03.2019

17/28

(βλ. Ενότητα I.1.7 – ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟ ΣΧΗΜΑ)

42. Στην Παρέμβαση III «Αξιοποίηση Ερευνητικών Αποτελεσμάτων» υπάρχει κάποιος περιορισμός όσον αφορά στο τεχνολογικό επίπεδο από το οποίο θα ξεκινήσει η έρευνα και σε ποιο τεχνολογικό επίπεδο πρέπει να φτάσει; Προβλέπεται Βιομηχανική έρευνα;

Απάντηση: Όχι, στην Παρέμβαση III δεν υπάρχει κάποιος περιορισμός όσον αφορά στο τεχνολογικό επίπεδο από το οποίο θα ξεκινήσει η έρευνα και σε ποιο τεχνολογικό επίπεδο πρέπει να φτάσει. Στην Παρέμβαση III δεν προβλέπεται Βιομηχανική έρευνα.

43. Μπορεί να είναι δικαιούχος μια επιχείρηση που σύμφωνα με τον τζίρο και τους εργαζόμενους κατατάσσεται στις πολύ μικρές επιχειρήσεις;

Απάντηση: Ναι, μια 'πολύ μικρή' επιχείρηση αποτελεί δυνητικό δικαιούχο και λαμβάνει το ίδιο ποσοστό επιχορήγησης με το ποσοστό που λαμβάνει μια 'μικρή' επιχείρηση. Σημειώνεται ότι ο ορισμός της ΜΜΕ είναι σύμφωνος με το Παράρτημα I του Κανονισμού ΕΕ651/2014 και παρατίθενται στο Παράρτημα I της Αναλυτικής Πρόσκλησης.
(βλ. Παράρτημα I: Ορισμός ΜΜΕ)

44. Στον Θεματικού Τομέα "4-ΠΒΑ: ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ" και συγκεκριμένα στην θεματική προτεραιότητα "ΧΧΧΧ" μπορεί μια επιχείρηση να υποβάλλει αίτηση για να ερευνήσει μια καινοτόμο μέθοδο με σκοπό ΧΧΧΧ ώστε αυτό να χρησιμοποιηθεί ΧΧΧ; Μπορεί η πρόταση να αφορά δύο θεματικούς τομείς;

Απάντηση: Η Δράση αφορά όλους τους στρατηγικούς τομείς προτεραιότητας του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα, Καινοτομία» (ΕΠΑνΕΚ). Κάθε θεματικός τομέας εξειδικεύεται περαιτέρω σε θεματικούς υποτομείς σύμφωνα με τα συμπεράσματα της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης σε Εθνικό επίπεδο (national RIS3), μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας Επιχειρηματικής Ανακάλυψης (ανοικτή διαβούλευση). Η εξειδίκευση περιλαμβάνεται στο **ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ ΜΕΡΟΣ Β: ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΘΕΜΑΤΙΚΩΝ ΤΟΜΕΩΝ Β' ΚΥΚΛΟΥ** της Αναλυτικής Πρόσκλησης της Δράσης.

Επισημαίνεται ότι, κατά την υποβολή της Αίτησης Χρηματοδότησης οι δυνητικοί δικαιούχοι πρέπει να επιδείξουν ιδιαίτερη προσοχή στην εξειδίκευση σε θεματικούς υποτομείς και να αποφασίσουν σε ποιο θεματικό τομέα (και σε ποιον θεματικό υποτομέα) εμπίπτει το προτεινόμενο έργο. Η επιλογή του πεδίου «έξυπνης εξειδίκευσης» εναπόκειται αποκλειστικά και μόνο στην κρίση του δυνητικού δικαιούχου και αποτελεί αντικείμενο αξιολόγησης. Η εξειδίκευση, όπως αναφέρεται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ, **δεν είναι ενδεικτική** και δεν εξειδικεύεται περαιτέρω.

Έκδοση: 1η

Ημ. Έκδοσης: 14.03.2019

18/28

Επίσης σημειώνεται ότι για κάθε αίτηση χρηματοδότησης στην ενιαία Δράση «ΕΡΕΥΝΩ-ΔΗΜΙΟΥΡΓΩ-ΚΑΙΝΟΤΟΜΩ» επιλέγεται στο ΠΣΚΕ ένα μόνο πεδίο «έξυπνης εξειδίκευσης» σε τρίτο επίπεδο.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την επιχειρηματική ανακάλυψη μπορείτε να βρείτε στο δικτυακό τόπο της ΓΓΕΤ <http://www.gsrt.gr>.

(Βλ. Ενότητα I.1.5 ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΙ ΤΟΜΕΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ και ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ και Ενότητα I.1.10.2 – ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ - ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ)

45. Για τις κατηγορίες δαπανών υπάρχουν ανώτατα όρια; για παράδειγμα το 20% του προϋπολογισμού να είναι μισθοδοσία, ο εξοπλισμός να μη ξεπερνάει το 15%;

Απάντηση: Δεν υπάρχει σχετικός περιορισμός.

(Βλ. Ενότητα I.1.6.1 – ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ και Παράρτημα VI ΚΑΝΟΝΕΣ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ & ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΔΑΠΑΝΩΝ)

46. Υπάρχει περιορισμός στην κατανομή του Π/Υ μεταξύ των εταιρών;

Απάντηση: Δεν υπάρχει σχετικός περιορισμός.

(Βλ. Ενότητα I.1.6.1 – ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ και Παράρτημα VI ΚΑΝΟΝΕΣ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ & ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΔΑΠΑΝΩΝ)

47. Είναι επιλέξιμη η δαπάνη υπεργολάβου από το εξωτερικό;

Απάντηση: Ναι, αναφορικά με την ανάθεση υπεργολαβικού έργου σε παρόχους εγκατεστημένους εκτός χώρας, δεν υπάρχει σχετικός περιορισμός. Συγκεκριμένα, στην κατηγορία δαπάνης "έρευνα επί συμβάσει", και όπου αλλού προβλέπεται υπεργολάβος, είναι επιλέξιμη η δαπάνη υπεργολάβου από το εξωτερικό (φυσικό ή νομικό πρόσωπο), προκειμένου να παρέχει εξειδικευμένες υπηρεσίες, με την κατάλληλη τεκμηρίωση. Υπενθυμίζεται ότι το ΚΡΙΤΗΡΙΟ Β. Εμπειρία και αξιοπιστία του(ων) δικαιούχου(ων) και ποιότητα και ικανότητα του τρόπου υλοποίησης του έργου (Implementation), λαμβάνει υπόψη του, μεταξύ άλλων, και την «Ικανότητα και εμπειρία του (ων) δικαιούχου (ων) και των ατόμων που συμμετέχουν στην ομάδα έργου (συμπεριλαμβανομένης της ικανότητας και εμπειρίας του παρόχου - μη δικαιούχου - που προσφέρει υπηρεσίες για έρευνα επί συμβάσει, στην περίπτωση που η πρόταση περιλαμβάνει τέτοιες υπηρεσίες) στην εκτέλεση ερευνητικών έργων ή/ και την ανάπτυξη καινοτόμων τεχνολογικών εφαρμογών.» Επίσης, υπενθυμίζεται ότι στην Αίτηση Χρηματοδότησης πρέπει να τεκμηριώνεται η «αναγκαιότητα» πρόσληψης υπεργολάβου. Σε κάθε περίπτωση, το πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του οργάνου επαλήθευσης – πιστοποίησης δαπανών περιλαμβάνει την επιβεβαίωση του εύλογου του κόστους των επιλέξιμων δαπανών σύμφωνα με την Απόφαση ένταξης. Σημειώνεται ότι η παροχή υπηρεσίας θα πραγματοποιείται μέσω σύμβασης που θα συναφθεί μεταξύ των δύο μερών, όπου θα υπάρχει περιγραφή του φυσικού αντικείμενου της έρευνας ή/και περιγραφή του προς ανάθεση ερευνητικού έργου. Οι συμβάσεις αυτές, όπως και όλες οι συμβάσεις που θα χρηματοδοτηθούν στο πλαίσιο της Δράσης, πρέπει να φέρουν νόμιμη θεώρηση από τη φορολογική αρχή, εφόσον απαιτείται από την ισχύουσα νομοθεσία. Επιπλέον, σε

Έκδοση: 1η

Ημ. Έκδοσης: 14.03.2019

19/28

περίπτωση που οι δικαιούχοι είναι φορείς του δημόσιου ή ευρύτερου δημόσιου τομέα και ενεργούν ως αναθέτουσες αρχές, απαιτείται η τήρηση των διαδικασιών που προβλέπει ο ν. 4412/2016 (Α' 147) "Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών" όπως ισχύει.

(Βλ. Ενότητα I.1.6.1 – ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ και Παράρτημα VI ΚΑΝΟΝΕΣ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ & ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΔΑΠΑΝΩΝ)

48. Η μελέτη σκοπιμότητας μπορεί να εκπονηθεί από το προσωπικό του δικαιούχου ή πρέπει να ανατεθεί (σύμβαση) σε τρίτους;

Απάντηση: Μελέτη Σκοπιμότητας είναι, σύμφωνα με τον ορισμό που δίνεται στην αρχή της αναλυτικής πρόσκλησης της Δράσης «Η αξιολόγηση και ανάλυση του δυναμικού ενός έργου, με στόχο την υποστήριξη της διαδικασίας λήψης αποφάσεων, αποκαλύπτοντας κατά τρόπο αντικειμενικό και ορθολογικό τα πλεονεκτήματα και τις αδυναμίες του, τις ευκαιρίες και τις απειλές που προκύπτουν από αυτό, καθώς και προσδιορίζοντας τους πόρους που απαιτούνται για την εκτέλεσή του και, τελικά, τις προοπτικές επιτυχίας του».

Στο πλαίσιο της Δράσης, για τις δαπάνες διεξαγωγής μελέτης σκοπιμότητας (κατηγορία 5), η συναφθείσα σύμβαση αποτελεί το βασικό δικαιολογητικό για την πιστοποίηση της σχετικής δαπάνης. Η σύμβαση (ανάθεση σε τρίτους) θα πρέπει να αναφέρεται σαφώς στο συγκεκριμένο συγχρηματοδοτούμενο έργο (κωδικός έργου), να ορίζει με σαφήνεια το φυσικό αντικείμενο που θα υλοποιηθεί στο πλαίσιο της σύμβασης και το ποσό της αμοιβής. Η σύμβαση πρέπει να φέρει νόμιμη θεώρηση από τη φορολογική αρχή, εφόσον απαιτείται από την ισχύουσα νομοθεσία. Επισημαίνεται επιπλέον ότι, για τις δαπάνες διεξαγωγής μελέτης σκοπιμότητας ισχύουν τα προβλεπόμενα στο Άρθρο 36 της ΥΑ 137675/ΕΥΘΥ1016/19.12.2018, αντικατάσταση της ΥΑ 110427/ΕΥΘΥ1020/20.10.2016 (ΥΑΕΚΕΔ). Ειδικότερα, στην περίπτωση σύναψης Δημοσίων συμβάσεων στις οποίες οι δικαιούχοι είναι φορείς του δημόσιου ή ευρύτερου δημόσιου τομέα και στις οποίες ενεργούν ως αναθέτουσες αρχές, απαιτείται η τήρηση των διαδικασιών που προβλέπει ο ν. 4412/2016 (Α' 147) "Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών" όπως ισχύει.

Σημειώνεται ότι στο ΠΣΚΕ η Μελέτη Τεχνικής Σκοπιμότητας αποτελεί ξεχωριστή Ενότητα Εργασίας και μπορεί να περιλαμβάνει μόνο την κατηγορία δαπάνης ΜΕ1- Δαπάνες για μελέτες τεχνικής σκοπιμότητας, με τις δαπάνες που σχετίζονται με την εκπόνηση της μελέτης αυτής (καρτέλες ΙΙ.2.1 και ΙΙ.2.2). Δεν μπορεί να περιλαμβάνει δαπάνες άλλων κατηγοριών (π.χ. ΕΡ1 - Δαπάνες προσωπικού, ΕΡ4 - Πρόσθετα γενικά έξοδα και λοιπές λειτουργικές δαπάνες).

(Βλ. Ενότητα I.1.6.1 – ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ και Παράρτημα VI ΚΑΝΟΝΕΣ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ & ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΔΑΠΑΝΩΝ)

49. Δυο θυγατρικές του ίδιου ομίλου δύναται να αποτελούν διακριτούς δυνητικούς δικαιούχους στην Παρέμβαση ΙΙ με ένα ερευνητικό κέντρο; Μπορούν ή θα πρέπει να συμμετέχει ο όμιλος;

Απάντηση: Ναι, μπορούν να συμμετέχουν ως διαφορετικοί φορείς σε Αίτηση Χρηματοδότησης. Σε μία σύμπραξη δύο επιχειρήσεων και ενός ερευνητικού οργανισμού

Έκδοση: 1η

Ημ. Έκδοσης: 14.03.2019

20/28

για την υποβολή πρότασης στην Παρέμβαση II δεν απαιτείται οι επιχειρήσεις να είναι ανεξάρτητες μεταξύ τους. Οι δυνητικοί δικαιούχοι μπορούν να ανατρέξουν στο Παράρτημα I της Αναλυτικής Πρόσκλησης της Δράσης για να ενημερωθούν σχετικά με τον τρόπο που ορίζεται το μέγεθος της επιχείρησής τους (ΜΜΕ, Μεγάλη) και τις έννοιες «Ανεξάρτητη επιχείρηση», «Συνδεδεμένες επιχειρήσεις» και «Συνεργαζόμενες επιχειρήσεις». Επιπλέον, η ΕΥΔΕ ΕΤΑΚ έχει αναρτήσει στο δικτυακό της τόπο www.eyde-etak.gr έγγραφο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με τίτλο «Οδηγός Χρήσης του Ορισμού Των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων (ΜΜΕ)».

Επισημαίνεται ότι στην Παρέμβαση I του Β' κύκλου της Δράσης δυο θυγατρικές του ίδιου ομίλου δύνανται να αποτελούν διακριτούς δυνητικούς δικαιούχους (δεν απαραίτητο να είναι ανεξάρτητες μεταξύ τους επιχειρήσεις όπως ίσχυε στο Α' κύκλο).

(Βλ. Ενότητα I.1.3 – ΦΟΡΕΙΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ, Παράρτημα I: Ορισμός ΜΜΕ και Οδηγός Χρήσης του Ορισμού Των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων (ΜΜΕ))

50. Ποιες είναι οι προϋποθέσεις για επιχείρηση που συμμετέχει στην Παρέμβαση II ώστε να δικαιούται την προσαυξημένη ένταση ενίσχυσης;

Απάντηση: Στην Παρέμβαση II, η προσαυξημένη ένταση της ενίσχυσης για τη βιομηχανική έρευνα και την πειραματική ανάπτυξη ισχύει, εάν πληρούνται μία από τις ακόλουθες προϋποθέσεις (αρκεί να πληρείται το ένα από τα ακόλουθα σημεία, το σημείο i ή το ii) :

- i) το έργο προβλέπει πραγματική συνεργασία:
  - μεταξύ επιχειρήσεων από τις οποίες τουλάχιστον μία είναι ΜΜΕ και καμία μεμονωμένη επιχείρηση δεν φέρει άνω του 70 % των επιλέξιμων δαπανών, ή
  - μιας επιχείρησης και ενός ή περισσότερων οργανισμών έρευνας και διάδοσης γνώσεων, οι οποίοι (οι ερευνητικοί οργανισμοί) φέρουν τουλάχιστον το 10% των επιλέξιμων δαπανών και έχουν δικαίωμα να δημοσιεύουν τα αποτελέσματα των ερευνών τους
- ii) τα αποτελέσματα του έργου διαδίδονται ευρέως μέσω συνεδρίων, δημοσιεύσεων, αποθετηρίων ελεύθερης πρόσβασης ή μέσω δωρεάν λογισμικού ή λογισμικού ανοικτής πηγής.

Σημειώνεται ότι πραγματική συνεργασία, σύμφωνα με την επεξήγηση του όρου που δίνεται στην αρχή της αναλυτικής πρόσκλησης είναι: Η συνεργασία μεταξύ δύο τουλάχιστον ανεξάρτητων μερών για την ανταλλαγή γνώσεων ή τεχνολογίας ή για την επίτευξη κοινού στόχου βάσει του καταμερισμού της εργασίας, στην περίπτωση που τα μέρη καθορίζουν από κοινού το αντικείμενο του συνεργατικού έργου, συμβάλλουν στην υλοποίησή του και αναλαμβάνουν από κοινού τους κινδύνους, καθώς και τα αποτελέσματά του. Ένα ή περισσότερα μέρη μπορεί να επιβαρύνονται με το πλήρες κόστος του έργου και άρα να απαλλάσσονται τα λοιπά μέλη από τους χρηματοοικονομικούς κινδύνους του. Η έρευνα επί συμβάσει και η παροχή ερευνητικών υπηρεσιών δεν θεωρούνται μορφές συνεργασίας.

Προκειμένου μία επιχείρηση-δυνητικός δικαιούχος στην Παρέμβαση I ή στην Παρέμβαση II ή στην Παρέμβαση IV, να επωφεληθεί της προσαυξημένης έντασης

Έκδοση: 1η

Ημ. Έκδοσης: 14.03.2019

21/28

ενίσχυσης, με αιτιολογία ότι «τα αποτελέσματα του έργου διαδίδονται ευρέως μέσω συνεδρίων, δημοσιεύσεων, αποθετηρίων ελεύθερης πρόσβασης ή μέσω δωρεάν (ελεύθερου) λογισμικού ή λογισμικού ανοικτής πηγής», τότε, τα αποτελέσματα του έργου θα πρέπει να διαδοθούν στο ευρύτερο δυνατό βαθμό, τόσο σε εθνικό όσο και σε κοινοτικό επίπεδο (Ε.Ε.).

(Βλ. Ενότητα I.1.7 – ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟ ΣΧΗΜΑ)

51. Η διαχείριση του Έργου και η διάχυση των ερευνητικών αποτελεσμάτων μπορούν να αποτελούν ξεχωριστές ενότητες εργασίας; Τι Κατηγορία Δραστηριότητας θα πρέπει να επιλεγεί για τις ενότητες αυτές;

Απάντηση: Η διαχείριση του Έργου και η διάχυση των ερευνητικών αποτελεσμάτων δεν μπορούν να αποτελούν διακριτές Ενότητες Εργασίας γιατί δεν μπορούν να χαρακτηριστούν ως ένα από τα επιλέξιμα Είδη Έρευνας ή μία από τις Επιλέξιμες Κατηγορίες Δραστηριότητας της Δράσης, σε συμφωνία με τον εφαρμοζόμενο Κανονισμό 651/2014. Για την διαχείριση η αντίστοιχη ανθρωποπροσπάθεια διαμοιράζεται στις Ενότητες Εργασίας. Σημειώνεται ότι δεν είναι επιλέξιμες στις δαπάνες προσωπικού οι αμοιβές διοικητικού προσωπικού (όπως λογιστές και γραμματείς), δεδομένου ότι σύμφωνα με την Αναλυτική Πρόσκληση στην κατηγορία Δαπάνες προσωπικού «περιλαμβάνονται αμοιβές για το προσωπικό (ερευνητές και τεχνικοί) που απασχολείται στο πλαίσιο της υλοποίησης του έργου». Η ανάγκη για τέτοιο προσωπικό (λογιστές και γραμματείς) σχετίζεται με τις έμμεσες δαπάνες (ποσοστό 15% επί των άμεσων δαπανών προσωπικού). Αντίστοιχα και η διάχυση των αποτελεσμάτων με το αντίστοιχο κόστος θα πρέπει να «μοιράζεται» στις σχετικές Ενότητες Εργασίας. Συχνά οι δραστηριότητες διάχυσης (π.χ. συμμετοχή σε συνέδριο) σχετίζεται με ένα ή περισσότερα παραδοτέα. Οπότε στην αντίστοιχη Ενότητα Εργασίας θα αναφέρεται και η σχετική δραστηριότητα διάχυσης, πιθανά ως ένα επιπλέον παραδοτέο.

(Βλ. Ενότητα I.1.6.1 – ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ και Παράρτημα VI ΚΑΝΟΝΕΣ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ & ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΔΑΠΑΝΩΝ)

52. Μπορεί στην Αίτηση Χρηματοδότησης να δηλωθεί φορέας (επιχείρηση ή ερευνητικός οργανισμός) ο οποίος δεν συμμετέχει με προϋπολογισμό στο έργο;

Απάντηση: Ένας φορέας ο οποίος συμμετέχει σε έργο με μηδενικό προϋπολογισμό δεν αποτελεί δυνητικό δικαιούχο. Εάν ο δυνητικός δικαιούχος θεωρεί ότι η συνεργασία με ορισμένο φορέα/οργανισμό/άτομο ενισχύει και τεκμηριώνει την ποιότητα και αποτελεσματικότητα του προτεινόμενου έργου (σε σχέση με τα κριτήρια αξιολόγησης), τότε η συνεργασία αυτή μπορεί να αναφερθεί στο κείμενο που περιγράφει το φυσικό αντικείμενο του έργου (Επισυναπτόμενα έγγραφα έργου). Κατά την υλοποίηση του έργου θα πρέπει να τεκμηριώνεται η συνεργασία αυτή.

(Βλ. Ενότητα I.1.6.1 – ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ και Παράρτημα VI ΚΑΝΟΝΕΣ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ & ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΔΑΠΑΝΩΝ καθώς και

Εγχειρίδιο ΠΣΚΕ για την υποβολή Αίτησης Χρηματοδότησης ΒΗΜΑ IV.1.1
ΕΠΙΣΥΝΑΠΤΟΜΕΝΑ ΕΓΓΡΑΦΑ ΕΡΓΟΥ)

53. Πώς αποδεικνύεται ότι ο τόπος υλοποίησης του έργου βρίσκεται σε συγκεκριμένη περιφέρεια από την οποία αντλεί κονδύλια;

Απάντηση: Σημειώνεται ότι μεταξύ των δικαιολογητικών που θα κληθούν να υποβάλλουν τα δυνητικά εντασσόμενα έργα για την έγκριση της Αίτησης Χρηματοδότησης, και ειδικότερα οι επιχειρήσεις που συμμετέχουν σε έργο που εκτελείται όχι από την έδρα της επιχείρησης αλλά από **υποκατάστημά** της, περιλαμβάνεται: Βεβαίωση αρμόδιας αρχής ότι η επιχείρηση λειτουργεί υποκατάστημα στην περιφέρεια από την οποία αντλεί κονδύλια για τη χρηματοδότηση του έργου (όπως η περιφέρεια δηλώθηκε στην αίτηση χρηματοδότησης). Το υποκατάστημα θα πρέπει να λειτουργεί ήδη κατά την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης στην συγκεκριμένη περιφέρεια από την οποία αντλεί κονδύλια.

Επιπλέον, κατά την υλοποίηση του έργου θα πρέπει να τεκμηριώνεται ότι το έργο πράγματι υλοποιείται στη συγκεκριμένη περιφέρεια (μέσω παραστατικών δαπανών, εγκατάσταση εξοπλισμού κλπ).

(Βλ. Ενότητα I.1.1.8 – ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΛΑΒΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ και Παράρτημα IV ΜΕΡΟΣ Β: ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΓΚΡΙΣΗ ΤΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ)

54. Τα δικαιολογητικά που αναφέρονται στο παράρτημα IV θα πρέπει να έχουν εκδοθεί πριν την υποβολή της αίτησης στο ΠΣΚΕ ώστε να υποβληθούν κατόπιν (σε περίπτωση ένταξης); Η απόφαση ορισμού του συντονιστή έργου, μπορεί να εκδοθεί μετά την υποβολή της αίτησης;

Απάντηση: Όχι, τα **δικαιολογητικά** που θα κληθούν να υποβάλλουν τα δυνητικά εντασσόμενα έργα για την έγκριση της Αίτησης Χρηματοδότησης δεν απαιτείται να έχουν εκδοθεί πριν την υποβολή της Αίτησης Χρηματοδότησης στο ΠΣΚΕ. Επίσης, δεν υπάρχει περιορισμός ως προς την έκδοση απόφασης ορισμού του συντονιστή πριν την ημερομηνία υποβολής της πρότασης. Σημειώνεται ωστόσο ότι μεταξύ των δικαιολογητικών, που θα κληθούν να υποβάλλουν τα δυνητικά εντασσόμενα έργα για την έγκριση της Αίτησης Χρηματοδότησης, περιλαμβάνεται υπογεγραμμένο **συμφωνητικό συνεργασίας** των συμμετεχόντων φορέων για την από κοινού υλοποίηση του έργου και τους όρους της μεταξύ τους συνεργασίας, όπου ορίζεται, μεταξύ άλλων, ο Συντονιστής του έργου (Βλ. Παράρτημα ΙΧ, άρ. 4-Οργάνωση /Διοίκηση του έργου). Περαιτέρω σημειώνεται ότι ο ορισμός του Συντονιστή του έργου προκύπτει από τις εφαρμοζόμενες εσωτερικές διαδικασίες κάθε φορέα.

(Βλ. Ενότητα I.1.1.8 – ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΛΑΒΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ, Παράρτημα IV ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΓΚΡΙΣΗ ΤΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ και Παράρτημα ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΣΥΜΦΩΝΗΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ)

Έκδοση: 1η

Ημ. Έκδοσης: 14.03.2019

23/28

55. Πώς υπολογίζεται για τη Δράση «Ερευνώ-Δημιουργώ-Καινοτομώ» ο δείκτης CO24;

Απάντηση: Οι ορισμοί των δεικτών δίνονται στο Παράρτημα XIII (βάσει Καν. ΕΕ 1301/2013) της Αναλυτικής πρόσκλησης της Δράσης. Ειδικότερα, για τον υπολογισμό και τη συμπλήρωση στο ΠΣΚΕ του δείκτη CO24 «Αριθμός νέων ερευνητών σε οντότητες που ενισχύονται», σημειώνεται ότι: Για τις ανάγκες της παραγωγής στατιστικών στοιχείων Έρευνας και Ανάπτυξης (Ε&Α) μονάδα μέτρησης του Ισοδύναμου Πλήρους Απασχόλησης (ΙΠΑ) είναι το ανθρωποέτος, που εκφράζει την πλήρη απασχόληση ενός ατόμου για ένα έτος. Έτσι, 1 ανθρωποέτος (πλήρης απασχόληση ενός ατόμου σε δραστηριότητες Ε&Α για ένα έτος) αντιστοιχεί σε 1 ΙΠΑ. Επομένως, ένας π.χ. ερευνητής με πλήρη απασχόληση σε όλη τη διάρκεια του έτους που αφιερώνει 30% του χρόνου του σε δραστηριότητες Ε&Α στο πλαίσιο της υπό υποβολή πρότασης /έργου και το υπόλοιπο σε άλλες δραστηριότητες (π.χ. άλλα ερευνητικά projects, διδασκαλία) ισοδυναμεί με 0.3 ΙΠΑ. Αντίστοιχα, εξωτερικός συνεργάτης με πλήρη απασχόληση σε ερευνητικό πρόγραμμα για διάστημα 6 μηνών εντός του έτους αναφοράς ισοδυναμεί με 0.5 ΙΠΑ. Στο ίδιο παράδειγμα, ερευνητής με πλήρη απασχόληση σε ερευνητικό πρόγραμμα 24 μηνών ισοδυναμεί με 2 ΙΠΑ. Σημειώνεται ότι το έκτακτο προσωπικό του φορέα που θα απασχοληθεί στο έργο (συμπεριλαμβάνονται οι συμβάσεις μίσθωσης έργου) σε συνέχεια ανοικτής διαδικασίας μπορεί να ληφθεί υπόψη και προσμετράται στο δείκτη CO24.
(Βλ. Ενότητα I.1.2 – ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ και Παράρτημα XIII Δείκτες Δράσης «Ερευνώ-Δημιουργώ-Καινοτομώ»)

56. Ο αναφερόμενος αριθμός των σελίδων των επισυναπτόμενων εγγράφων του έργου (Βήμα IV στο ΠΣΚΕ), π.χ. 10 σελίδες για Κατηγορία εγγράφου 1, 2 σελίδες για κατηγορία εγγράφου 2 κτλ, είναι υποχρεωτικός (και υπέρβαση του μπορεί να οδηγήσει σε απόρριψη της πρότασης) ή απλά συνιστάται;

Απάντηση: Ο αριθμός σελίδων των επισυναπτόμενων έγγραφων του έργου (Βήμα IV στο ΠΣΚΕ) συνιστάται να μην υπερβαίνει το αναφερόμενο όριο (εγχειρίδιο ΠΣΚΕ). Εάν ένα επισυναπτόμενο αρχείο υπερβεί τον αριθμό σελίδων που συνιστάται, η Αίτηση Χρηματοδότησης δεν απορρίπτεται. Εναπόκειται στην κρίση της Επιτροπής Αξιολόγησης εάν θα λάβει υπόψη το περιεχόμενο των επί πλέον σελίδων. Επισημαίνεται ότι το σύνολο των επισυναπτόμενων αρχείων δε θα πρέπει να ξεπερνά τα 50 MB.

57. Σε περίπτωση που κατά τον έλεγχο των δικαιολογητικών σε ένα συνεργατικό σχήμα διαπιστωθεί ότι μια επιχείρηση είναι προβληματική, απορρίπτεται η επιχείρηση ή το έργο συνολικά;

Απάντηση: Εξαιρούνται από τη συμμετοχή στη Δράση οι προβληματικές επιχειρήσεις κατά τον ορισμό του άρθρου 2 του Κανονισμού ΕΕ651/2014, όπως παρατίθεται στο Παράρτημα II της Αναλυτικής Πρόσκλησης. Σε περίπτωση που κατά τον έλεγχο των δικαιολογητικών σε ένα συνεργατικό σχήμα διαπιστωθεί ότι μια επιχείρηση είναι

Έκδοση: 1η

Ημ. Έκδοσης: 14.03.2019

24/28

προβληματική, απορρίπτεται το έργο συνολικά. Ειδικότερα, η Ειδική Υπηρεσία Κρατικών Ενισχύσεων (ΕΥΚΕ) έχει προχωρήσει σε σύνταξη εγγράφου με διευκρινίσεις σχετικά με ζητήματα εφαρμογής του Καν. Ε.Ε. 651/2014, ως προς τον χαρακτηρισμό μιας επιχείρησης ως προβληματικής (έγγραφο Α.Π.42649/ΕΥΚΕ 5351/10-04-2017), το οποίο είναι αναρτημένο στο δικτυακό τόπο της ΕΥΔ ΕΠΑνΕΚ (www.antonistikitita.gr) και της ΕΥΔΕ ΕΤΑΚ www.eyde-etak.gr καθώς και στο ΠΣΚΕ (πληροφορίες).

Σημειώνεται τέλος ότι ο ορισμός της προβληματικής επιχείρησης καθορίζεται αυστηρά από το άρθρο 2 του Κανονισμού ΕΕ 651/2014 και δεν αποτελεί κριτήριο αν η επιχείρηση έχει Κόκκινο Δάνειο σε μια Τράπεζα.

(Βλ. Ενότητα Ι.1.4 ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ – ΟΡΟΙ & ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ)

58.Ο έλεγχος προβληματικότητας διενεργείται μόνο στο επίπεδο της αιτούσας επιχείρησης ή αφορά και τον τυχόν όμιλο (ενιαία οικονομική μονάδα) στον οποίο εντάσσεται;

Απάντηση: Ο ορισμός της «επιχείρησης» είναι πάγιος στο δίκαιο των κρατικών ενισχύσεων και δίδεται τόσο από την Επιτροπή όσο και από το Δικαστήριο της ΕΕ. Ειδικότερα, στην Ανακοίνωση της Επιτροπής για την έννοια της κρατικής ενίσχυσης (2016/C 262/01), σημείο 2.1.11, ορίζεται ότι «περισσότερες χωριστές νομικές οντότητες μπορεί να θεωρηθεί ότι αποτελούν μία οικονομική μονάδα για τους σκοπούς της εφαρμογής των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις. Η εν λόγω οικονομική μονάδα λογίζεται ως η σχετική επιχείρηση».

Η εν λόγω αξιολόγηση (έλεγχος προβληματικότητας) θα διενεργείται τόσο στο επίπεδο της νομικής οντότητας που αιτείται ενίσχυση (αιτούσα επιχείρηση) όσο και στο επίπεδο του ομίλου στον οποίο ανήκει αυτή η οντότητα.

(Βλ. Παράρτημα ΙΙ: Ορισμός Προβληματικής Επιχείρησης)

59.Ο έλεγχος της προϋπόθεσης για το αν η αιτούσα επιχείρηση είναι προβληματική κατά την έννοια του άρθρου 2 σημείο 18 του Καν. 651/14 αφορά τις νέες επιχειρήσεις κάτω τριετίας;

Απάντηση: Εάν πρόκειται για επιχείρηση που δεν έχει συμπληρώσει τριετία από τη σύστασή της (μέχρι και την ένταξη του έργου) δεν πραγματοποιείται έλεγχος μόνον εφόσον πρόκειται για ΜΜΕ και μόνο σε σχέση με τον ΤΥΠΟ 1 της Αναλυτικής Πρόσκλησης (κριτήρια α και β του άρθρου 2 παρ. 18 του Καν. 651/14). Έλεγχος για το αν η επιχείρηση είναι προβληματική διενεργείται σύμφωνα με τα υπόλοιπα κριτήρια του ίδιου άρθρου (π.χ. μη λήψη ενίσχυσης διάσωσης/αναδιάρθρωσης, μη υπαγωγή σε συλλογική πτωχευτική διαδικασία). Κρίσιμος χρόνος για την μέτρηση της **τριετίας** είναι ο χρόνος της έκδοσης της απόφασης ένταξης και όχι ο χρόνος υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης.

(Βλ. Παράρτημα ΙΙ: Ορισμός Προβληματικής Επιχείρησης)

60. Στην Παρέμβαση IV «Σφραγίδα Αριστείας για επιχειρήσεις» γίνεται αξιολόγηση; τι εξετάζει η Επιτροπή Αξιολόγησης;

Απάντηση: Ειδικά για την Παρέμβαση «IV. Σφραγίδα Αριστείας (Seal of Excellence) για επιχειρήσεις», η αξιολόγηση δεν θα αφορά στο επιστημονικό αντικείμενο της πρότασης και θα περιοριστεί στον έλεγχο των λοιπών προϋποθέσεων συμμετοχής στη Δράση.

Η Επιτροπή Αξιολόγησης των προτάσεων της Παρέμβασης IV, η οποία συγκροτείται και λειτουργεί όπως και για τις λοιπές παρεμβάσεις της Δράσης, συντάσσει για κάθε Πρόταση Ειδικό Φύλλο Αξιολόγησης, όπου:

- κρίνει εάν το αντικείμενο του προτεινόμενου έργου είναι συμβατό με το θεματικό τομέα που έχει δηλωθεί στην Αίτηση Χρηματοδότησης και βρίσκεται σε πλήρη ευθυγράμμιση με τις προτεραιότητες της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3), όπως αποτυπώνονται στο Παράρτημα III ΜΕΡΟΣ Β: ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΘΕΜΑΤΙΚΩΝ ΤΟΜΕΩΝ Β' ΚΥΚΛΟΥ της παρούσας πρόσκλησης.
- κρίνει εάν υπάρχει ταυτότητα ως προς τα ουσιαστά χαρακτηριστικά της εγκεκριμένης (από το Πρόγραμμα SMEs Instrument του Ορίζοντα 2020) πρότασης με την πρόταση που υποβλήθηκε στο ΠΣΚΕ, όπως προϋπολογισμό (και τυχόν επιμερισμό του προϋπολογισμού ανά συνδικαιούχο /εταίρο, αν αφορά ομάδα επιχειρήσεων), φυσικό αντικείμενο, ενότητες εργασίας και παραδοτέα.

Οι προτάσεις που δεν εμπίπτουν στο δηλωθέντα θεματικό τομέα ή δεν εμφανίζουν ταυτότητα ως προς τα ουσιαστά χαρακτηριστικά της εγκεκριμένης (από το Πρόγραμμα Ορίζοντα 2020) πρότασης, κατά την ως άνω κρίση της Επιτροπής Αξιολόγησης της παρέμβασης IV, δεν προτείνονται προς χρηματοδότηση, αλλά για απόρριψη.

Οι προτάσεις της Παρέμβασης «IV. Σφραγίδα Αριστείας (Seal of Excellence) για επιχειρήσεις» δεν βαθμολογούνται στο πλαίσιο της Δράσης, άρα **δεν κατατάσσονται** κατά βαθμολογική σειρά. Απλώς προτείνονται για χρηματοδότηση όλες όσες πληρούν τις προϋποθέσεις συμμετοχής στο Β' Κύκλο της Δράσης «ΕΡΕΥΝΩ-ΔΗΜΙΟΥΡΓΩ-ΚΑΙΝΟΤΟΜΩ».

(Βλ. Ενότητα I.1.10.1 – ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ και ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ ΘΕΜΑΤΙΚΟΙ ΤΟΜΕΙΣ ΚΑΙ ΘΕΜΑΤΙΚΟΙ ΥΠΟΤΟΜΕΙΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ)

61. Ποιες είναι οι τυπικές προϋποθέσεις συμμετοχής στην Παρέμβαση IV «Σφραγίδα Αριστείας (Seal of Excellence) για επιχειρήσεις»;

Απάντηση:

- Εάν πληρείτε το σύνολο των προϋποθέσεων του Καν. Ε.Ε. 651/2014 ή της Ανακοίνωσης της Επιτροπής 2014/C 198/01 «Πλαίσιο σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για την έρευνα και ανάπτυξη και την καινοτομία» ανάλογα με την κατηγορία του δικαιούχου.
- Εάν η ταυτότητα φορέα πρότασης στο ΠΣΚΕ είναι η ίδια με την επιχείρηση που έλαβε τη Σφραγίδα Αριστείας (SoE).
- Εάν έχει γίνει χρήση της τυποποιημένης ηλεκτρονικής αίτησης, με συμπληρωμένα όλα τα υποχρεωτικά πεδία.

Έκδοση: 1η

Ημ. Έκδοσης: 14.03.2019

26/28

- Εάν έχουν επισυναφθεί τα αρχεία του έργου που έλαβε τη Σφραγίδα Αριστείας (Έντυπο Υποβολής, Έντυπο Αξιολόγησης, Σφραγίδα Αριστείας).
- Εάν οι Δικαιούχοι εκτελούν το ερευνητικό έργο σε εγκατάστασή τους, που βρίσκεται εντός των γεωγραφικών ορίων της ελληνικής επικράτειας.
- Εάν η επιχείρηση είναι ΜΜΕ σύμφωνα με το ορισμό του Παραρτήματος Ι του ΕΕ651/2014.
- Εάν εκκρεμεί εκτέλεση προηγούμενης απόφασης ανάκτησης της Ευρωπαϊκής επιτροπής για αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθείσες κρατικές ενισχύσεις.
- Εάν η επιχείρηση είναι προβληματική κατά τον ορισμό του άρθρου 2 του Κανονισμού ΕΕ651/2014.
- Εάν η επιχείρηση έχει λάβει ενίσχυση διάσωσης ή αναδιάρθρωσης.
- Εάν το έργο δεν έχει υποβληθεί για ένταξη και δεν θα υποβληθεί σε άλλο πρόγραμμα που χρηματοδοτείται από εθνικούς ή κοινοτικούς πόρους πριν την έκδοση της απόφασης ένταξης/απόρριψης της Αίτησης Χρηματοδότησης. Ο περιορισμός δεν καταλαμβάνει περιπτώσεις έργων που υποβλήθηκαν σε άλλο πρόγραμμα αλλά α) απορρίφθηκαν (έχει εκδοθεί σχετική απόφαση απόρριψης και δεν εκκρεμεί διαδικασία ένστασης) ή β) ενώ εγκρίθηκαν αρχικά, έχει οριστικοποιηθεί και τεκμηριώνεται η μη χρηματοδότησή τους (πχ έχει υποβληθεί παραίτηση και η παραίτηση έχει γίνει αποδεκτή με τροποποίηση της σχετικής απόφασης ένταξης) .
- Εάν οι επιχειρήσεις έχουν συσταθεί νομίμως και λειτουργούν είτε ως νομικά πρόσωπα, ανεξαρτήτως του τύπου τους (π.χ. ΑΕ, ΕΠΕ, ΕΕ, ΟΕ, ΙΚΕ, ΚοινΣΕπ) είτε ως ατομικές επιχειρήσεις.

(Βλ. Ενότητα Ι.1.10 – ΚΡΙΤΗΡΙΑ & ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ – ΕΓΚΡΙΣΗ ΕΡΓΩΝ)

62. Πως κατανέμεται ο Προϋπολογισμός της πρότασης στις επιλέξιμες κατηγορίες δαπανών στην Παρέμβαση IV «Σφραγίδα Αριστείας (Seal of Excellence) για επιχειρήσεις»;

Απάντηση: Κατά την υποβολή στο ΠΣΚΕ οι δυνητικοί δικαιούχοι κάνουν μία αναλογική κατανομή του προϋπολογισμού στις επιλέξιμες κατηγορίες δαπανών της Δράσης, τηρώντας τους κανόνες επιλεξιμότητας του Καν ΕΕ 651 και της ΥΑΕΚΕΔ και τους κανόνες επιλεξιμότητας της παρούσας Δράσης.

Οι πίνακες των οικονομικών στοιχείων του έργου πρέπει να αντιστοιχούν στα οικονομικά στοιχεία της πρότασης που κατετέθη σε πρόσκληση του SME Instrument του Η2020 και έλαβε Σφραγίδα Αριστείας.

Αναλυτική περιγραφή των κανόνων επιλεξιμότητας της Δράσης περιλαμβάνονται στο Παράρτημα VI: ΚΑΝΟΝΕΣ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ & ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΔΑΠΑΝΩΝ που ισχύει για όλες τις Παρεμβάσεις της Δράσης.

Επισημαίνεται ότι για τις Δαπάνες εκπόνησης μελέτης σκοπιμότητας (Φάση Α SME I Instrument /H2020) ισχύει το σημείο 6 του ανωτέρω παραρτήματος. Ειδικότερα, «Η συναφθείσα σύμβαση αποτελεί το βασικό δικαιολογητικό για την πιστοποίηση της σχετικής δαπάνης.» (βλέπε και ερώτηση 48 παραπάνω)

Οι έμμεσες δαπάνες υπολογίζονται ως σταθερό ποσοστό 15% των επιλέξιμων άμεσων δαπανών προσωπικού, όπως ισχύει για όλες τις Παρεμβάσεις της Δράσης.

Έκδοση: 1η

Ημ. Έκδοσης: 14.03.2019

27/28

(Βλ. Ενότητα I.1.6.1 – ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ και Παράρτημα VI ΚΑΝΟΝΕΣ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ & ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΔΑΠΑΝΩΝ)

63. Ποια είναι η ένταση ενίσχυσης στην Παρέμβαση IV «Σφραγίδα Αριστείας (Seal of Excellence) για επιχειρήσεις»;

Απάντηση: Η ένταση ενίσχυσης καθορίζεται στην ενότητα I.1.7 – Χρηματοδοτικό σχήμα, όπως ισχύει για όλες τις Παρεμβάσεις της Δράσης.

Επιλέξιμη δραστηριότητα		Μεσαίες επιχειρήσεις	Μικρές επιχειρήσεις
Έργα με Σφραγίδα αριστείας	Φάση Α (SME-1) <i>Μελέτη σκοπιμότητας</i>	60%	70%
	Φάση Β (SME-2) <i>Πειραματική ανάπτυξη</i>	35%	45%
	Φάση Β (SME-2) <i>Πειραματική ανάπτυξη υπό προϋποθέσεις*</i>	50%	60%

*Η προσαυξημένη ένταση της ενίσχυσης για την πειραματική ανάπτυξη ισχύει, εάν πληρούνται μία από τις ακόλουθες **προϋποθέσεις**:

- το έργο προβλέπει πραγματική συνεργασία (σύμφωνα με την επεξήγηση του όρου που δίνεται στην αρχή της παρούσας πρόσκλησης) μεταξύ ΜμΕ και καμία μεμονωμένη επιχείρηση δεν φέρει άνω του 70 % των επιλέξιμων δαπανών, ή
- τα αποτελέσματα του έργου διαδίδονται ευρέως μέσω συνεδρίων, δημοσιεύσεων, αποθετηρίων ελεύθερης πρόσβασης ή μέσω δωρεάν λογισμικού ή λογισμικού ανοικτής πηγής.

(Βλ. Ενότητα I.1.7 – ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟ ΣΧΗΜΑ)

Σημείωση: Οι παρούσες απαντήσεις συνιστούν απλές διευκρινίσεις και δεν συνιστούν τροποποίηση των όρων και προϋποθέσεων της Πρόσκλησης της παρούσας Δράσης και των Παραρτημάτων της.

Το αρχείο θα συμπληρώνεται και επικαιροποιείται με νεότερες εκδόσεις.